

Den store svenske indvandring til Bornholm

Baptistkirken, Rønne, Lille Torv 8, Mandag den 15. februar kl. 12.00 -15.00

hbender@mail.dk

ved Henning Bender,

<http://henningbender.dk>

Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv, 1974-2008

Leder af Det danske Udvandrerarkiv 1989-2008

Direktør Bornholms Forskningscenter/CRT 2000-2002

Fra 2008 pensionist –Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø

Mag.art. historie, Kbhvn. Uni.1972
Stadsarkivar i Aalborg 1974-2008
Udvandrerarkivet 1989- 2008
*Retired Cityarchivist, Director of
The Danish Emigration Archives
and Research Director*

Afholder foredrag og skriver artikler og bøger om dansk oversøisk
udvandring fra alle danske regioner/lokalområder, svensk indvandring til
Danmark, samt foto- og industrihistorie med særligt fokus på 1840-
1940 *Gives lectures and writes articles and books on the Danish overseas
emigration, Swedish immigration to Denmark, as well as photo and
industrial history with a special focus on the period 1840-1940.*

<http://henningsbender.dk>

Henning Bender

Velkomst

Foredrag

Bøger og artikler

Books in English

Links

CV

Kontakt

KOMMENDE FOREDRAG

- Mandag 06.03.2017** **Svensk indvandring til Danmark og Nordjylland** Slægt-Aalborg. Folkeuniversitetet 19-21
- Torsdag 03.11.2016** **Udvandringen fra Danmark og Tjele Kommune** Lokalhistorisk Forening for Tjele, Ørum, 19-21
- Torsdag 03.11.2016** **Udvandringen fra Danmark og Østvendssyssel** Østvendssyssel Højskolekreds, Hjallerup, 10-12
- Mandag 11.04.2016** **Udvandringen fra Danmark og Nordjylland** Saltlandets historiske forening, Sæby kl. 19-21
- Torsdag 07.04.2016** **Rejsen til Amerika**, Brandbjerg Højskole, Jelling kl. 15-17
- Tirsdag 05.04.2016** **Udvandringen fra Bornholm og Danmark** Kontakthuset Gregersgade, Aakirkeby kl. 19-21
- Lørdag 02.04.2016** **Svensk indvandring til DK og svensk udvandring via DK til USA 1850-1914** Ystad Forum 9-11, **Skånes Genealogiska Förbund**
- Onsdag 16.03.2016** **Rejsen til Amerika med Thingvalla og DFDS** DFDS Oslobåden, Kbhvn. kl. 12-14
- Torsdag 03.03.2016** **Den store udvandring fra Bornholm** Præstegårdsladen, Rønne, kl. 14-16
- Mandag 15.02.2016** **Den svenske indvandring til Bornholm** Baptistkirken i Rønne kl. 12-15

AFHOLDTE FOREDRAG

- 09.02.2016** **Den store udvandring fra Bornholm** HK seniorer, Rønne
- 25.01.2016** **De danske Amerikabåde**, Rønne Rotary
- 10.01.2016** **Den oversøiske udvandring fra Norden**, Korsør, Norden
- 12.11.2015** **Svensk indvandring til Bornholm** Gudhjem Museum
- 03.11.2015** **Oversøisk udvandring fra Vendsyssel** Frederikshavn
- 02.11.2015** **Udvandringen fra Nordjylland, Slægt-Aalborg**
- 17.09.2015** **Den oversøiske udvandring fra Sydsjælland**, DIS-Næstved
- 08.09.2015** **Oversøisk udvandring fra Himmerland**, **Rebildcentret**,
- 08.06.2015** **Svensk indvandring del 2. Øens TV. Bornholm**
- 03.06.2015** **Svensk indvandring del 1. Øens TV. Bornholm**
- 28.05.2015** **Lassefar og alle de andre indvandrere**, Nexø Mindestuer
- 20.04.2015** **Udvandringen fra Danmark 1850-1914** Baptistkirken, Rønne
- 14.04.2015** **Da verden åbnede sig. Oversøisk udvandring**, Frederiksberg
- 26.03.2015** **Den svenske indvandring til Bornholm**, Sagavej 5, Rønne
- 05.03.2015** **Svenske indvandrere, Præstegårdsladen, Rønne**
- 10.02.2015** **Den svenske indvandring** Kannikegård, Aakirkeby

Henning Bender

Velkomst

Foredrag

Bøger og artikler

Books in English

Links

CV

Kontakt

[Bøger og artikler](#) / Svensk indvandring til Danmark

Svensk indvandring til Danmark

43) **Svenske udvandrere via Danmark 1868-1904**, i Kulturhistorisk Samarbejde omkring Øresund, Farum 1998

(56) **Svenska utvandrare via Danmark 1868-1909**, i "Med Malmö i Minnet". almö Stadsarkiv 100 år, p 84-96, 2003, ISBN 91-971637-2-4

79) **Indvandringen fra de skånske landsdele og Småland til Bornholm. 1850-1920**, Den "glemte indvandring" og internettet. Ale, Historisk Tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge, nr. 3, p 1-25. 2012 (Lund 2012).ISSN 0345-0708 English summary - The great immigration Wave from Sweden to Denmark 1850-1920.

82) Svensk indvandring til Bornholm 1850-1920 Bornholmske Samlinger 2013, s. 10-55, ISBN 978-87-87042-33-8 ISSN 0084-7976

BB) Birgit Bender: Indflyttede svenskere på Bornholm 1901, et øjebliksbillede. Bornholmske Samlinger 2013, s. 56-79
ISBN 978-87-87042-33-8 ISSN 0084-7976

86) Utomeuropeisk utvandring från de skånska landsdelarna via Köpenhamn åren 1852-1873. Del 1. Ale Historisk tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge 2015 nr. 4 sid. 1-20 (Lund 2015), ISSN 0345-0708

Dansk oversøisk udvandring
fra byer, amter og landsdele

Dansk Udvandring til USA,
Canada, New Zealand

**Svensk indvandring til
Danmark**

Det danske Udvandrerarkiv

Emigrationsdatabase

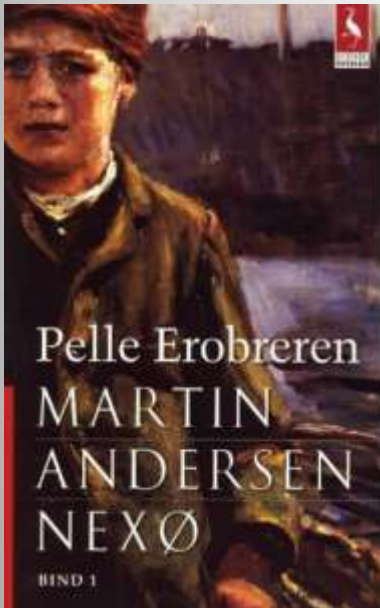
Fotohistorie - Heinrich Tönnies

Industri- og Aalborgshistorie

Arkivistik og arkiver

Martin Andersen Nexø

1869-1954

1906

Nexø (opr. 1933)

Ferskesøstræde 36, Nexø
Mindestuer åbnet 1990

Tidligere DDR:
14 gader og 3 skoler
opkaldt
Andersen Nexø
Danmark
2 gader
Søborg og Nexø

Museum lukket 1990

Collenbuschstrasse 4, Dresden

1987

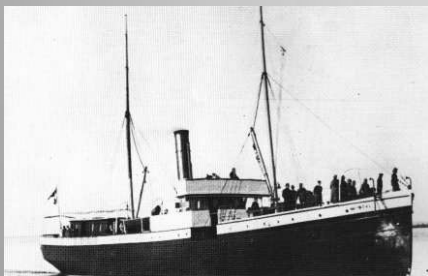

Dresden 1968

Lasse Carlsson (Tomelilla 1847- Nylars 1913)

Lasse Carlsson	Sevredmand i Torvegaard Gård, Nylars, født i Sverige 5 1/2 April 1847 i Tryde Sogn. Endtelt fra Anna Kirstine Jørg. Lundgreen	66	Sogneprotokoll	Fundet død, kvalt i Opkastning? Yderst drikfældig.
-------------------	---	----	----------------	--

"Fundet død, kvalt i Opkastning? Yderst drikfældig." ←

Født 5. april 1847 i Tomelilla, Selshög # 1, Tryde sogn

Forældre Carl Hansson (1808)

og Inger Lassedotter (1812), nr 6 af 8 søskende

På Bornholm 1875, 1876 og fast fra 1877

Gift 7. december 1877 med Anna Kirstine Lundgren,
Tranås, 31. juli 1857, Til B:holm 1872. Datter af
Gårdejer Per Nilsson Lundgren;
Stenbaltregård, Pedersker

7 børn – men skilt 1895 efter omflytninger.
FT 1901 er Lasse i Rønne arrest
Og dør – vist nok – han findes i hvert fald
død i Nylars, den 25. maj 1913

Resten af familien flyttede til Storegade 18, Rønne.
til faderen, siden broderen Vognmand Lundgren

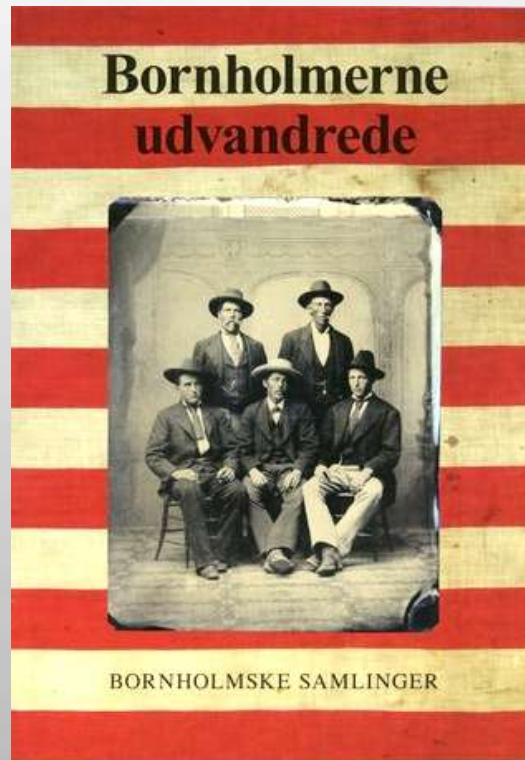

Bornholmske Samlinger Om ud- og indvandring

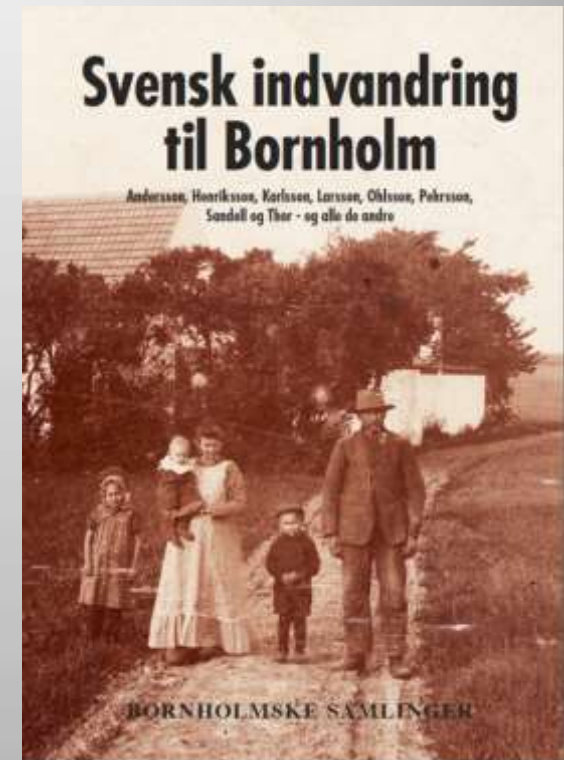
2000

2011

2013

↑ 1901: En ung befolkning > 40.000

↓ 2014: En gammel befolkning < 40.000

1852-1940 **Udvandrere** næsten 9.000 bornholmere – 2/3 unge mænd – det giver kvindeoverskud på øen

1840-1940 **Indvandrere** næsten 6.000 svenskere – 2/3 unge mænd - det nedbringer kvindeoverskuddet på øen.

Fotograf
Henning Bender
fra København
Men som har 3
børnebørn
hvis tip-tip
oldefar
kom til Allinge
på Bornholm i
1888 fra
Løderup mellem
Ystad og
Simrishamn

Folk af svensk
afstamning i
Snogebæk

Kenn Erik Bech

Hvis oldemormor
Johanna Thor
kom til Poulsker
1892 fra Tomelilla i
Tryde sogn,

Melvin Pedersen

Hvis farfar
Nils Pehrsson
i 1871 kom til
Snogebæk
fra Ullstorp sogn
ved Tomelilla

Birgit Bender

fra Mortorp sogn
ved Kalmar der
kom til Svaneke
2000 og Snogebæk
2008

Melvins Tipolde- Forældre

Ulstorp ved
Tommelilla

www.gravar.se

Gravstens-
inventeringen

...en av flera utgåvor av boken om skåningarna på Bornholm. Skåningarna på Bornholm var ett stort förhållande till den svenska befolkningen på Bornholm. De kom till Bornholm som säsongarbetare till Bornholm på 1870-talet och blev kvar.

Illustration av Nils Pehrsson (vänster) och Melvin Pedersen (höger) från boken "Skåningarna på Bornholm" av Bertåke Holm.

På 1870-talet flyttade Nils Pehrsson från Ullstorp till Bornholm. Nu har hans barnbarn Melvin Pedersen (till vänster) skrivit hans berättelse. Via släktforskningen har han även hittat sin släkting Bertåke Holm i Ystad.

FOTO: SPENCER NELSON

Svenskar på Bornholm skildras i ny bok

Örum. Nils Pehrsson från Ullstorp var av de tusentals svenskar som bosatte sig på Bornholm i slutet av 1800-talet. Nu har barnbarnet Melvin Pedersen skrivit sin farfars historia. Berättelsen finns med i en bok om svenskar på Bornholm som i dag börjar säljas i bokhandeln i Ystad.

släktingars berättelser och gamla fotografier skildras 14 skåningars nya liv på Bornholm. En av berättelserna har Melvin Pedersen skrivit och den handlar om hans farfar Nils Pehrsson som kom som säsongarbetare till Bornholm på 1870-talet och blev kvar.

Melvin Pedersen, 78 år är heldansk, född på Bornholm och bosatt i Köpenhamn sedan många år. Men samtidigt är han lite skånsk. De skånska ränderna går liksom inte riktigt ur.
– Jag har skånskt blod i mina ådror, säger han och skrattar.

För tio år sedan reste han till Sjöutstorp för att söka efter sina rötter. På kyrkogården träffade han en man med efternamnet Persson. Det visade sig snart att de båda var släkt och via den kontakten träffade Melvin Pedersen på sin släkting Bertåke Holm från Ystad.

– Min morfar var nästkasin med Melvin, förklarar Bertåke Holm.

Numera har de båda männen ofta kontakt. När Melvin Pedersen passerar Ystad på väg till sommar-

"Nu firar vi också att boken om svenskarna på Bornholm kommit ut."

Bertåke Holm

stugan intill farfars gård på Bornholm tittar han ofta in till släktingarna i Ystad. I helgen träffades de för att äta julbord tillsammans med övriga släkt på Örtuns Nygård.

– Nu firar vi också att boken om svenskarna på Bornholm kommit ut, säger Bertåke Holm.

Släktingars berättelser

Boken är utgiven av den historiska föreningen på Bornholm. Med statistik över utvandrade svenskar, men framför allt med

Pelle Erövraren

Berättelsen om Nils Pehrsson har ganska lite att göra med den om Pelle Erövraren, som skildrats i en bok av Martin Andersen Nexø och i en film av Bille August. I den berättelsen utvandrar skåningarna grund av fattigdom. Nils Pehrsson flyttade efter en familjeöjd.

– Han hade pengar, köpte gården Godthaab och blev en drivande kraft på ön, berättar Melvin Pedersen, vars morfar också kom från Skåne.

Nils Pehrsson var bland annat med och planterade tallskog och för att stoppa sandflykten på Due odde.

I dag börjar Ystad bokhandel sälja den danska boken om svenskarna på Bornholm.

CECILIA BILLGREN

cecilja.billgren@ystadbornholm.se

”Godthaab”
overtages 1885,
sælges 1972
Nils Pehrsson 1855-
1932; Aage
Pedersen 1905-1996

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn:	<input type="text" value="Grönvall"/>	Fornavn:	<input type="text"/>
Bopæl:	<input type="text" value="Allinge"/>	Erhverv:	<input type="text"/>
Fødelokalitet:	<input type="text"/>	Fødeland:	<input type="text"/>

1 post(er) fundet

Efternavn:	Grönvall	Fornavn:	August
Erhverv:	Smedesvend	Fødelokalitet:	Löderup
Føderejon:	Kristianstads Län	Fødeland:	Sverige
Fødselsår:	1865	I DK fra:	1888
Bopæl, lokalitet:	Allinge	Amt, region:	Bornholms Amt
Lov af:	13 03 1908	Tillæg:	A
Løbenr:	91		

Olsker

	ID	Efternavn	Fornavn	Fødested	Fødelen	Fødselsd...	Vi...	Vielsessted	Vielsesdato	Dødsdato	Dødssted	Afgangsdato...	Stilling	Bopæl
	368	Grönvall	Elna Håkansdotter	Onslunda	Kristianstad	1862-01-07	B	Rønne Rådhus	1889-11-26	1930-08-09	Sct. Elisabeth	22-06-1883	Hustru	Lillegade
	371	Grönvall	Botilla Håkansdotter	Onslunda	Kristianstad	1858-12-27	B	Rønne Rådhus	1890-11-14	1924-11-28	Langelinie 36	22-06-1883	Hustru	Langelin
	770	Grönvall	August Jonas	Löderup	Kristianstad	1865-07-05	B	Allinge Rådhus	1907-01-05	1939-01-16	"Lillebo", 18.		Smed. Enk	"Lillebo"
	1279	Grönvall	Anders	Löderup	Malmöhus l	1858-06-24	K	Skt. Klemens K	1883-08-25	1932-09-30	46. slg. Boesg	18-07-1883	Husmand	46. slg. B
	1357	Grönvall	Hanna	Hagestad, Lö	Malmöhus l	1868-05-17	K	Skt. Klemens K	1893-11-29	1951-07-05	Amtssygehus	14-03-1890	Hustru	"Splitsko
	2646	Grönvall	Löns Håkansson	Onslunda	Kristianstad	1848-12-30	K	Skt. Knuds Kirk	1879-02-14	1918-05-24	Lille Søctræd		Ehvf. ekibsf	Lille Søct
	3399	Grönvall	August Jonas	Löderup	Kristianstad	1865-07-05	K	Sverige		1939-01-16	"Lillebo", 18.		Smed	"Lillebo"
	3400	Grönvall	Emil Valdemar	Löderup	Kristianstad					1894-08-24	Strandgade 3		Søn	Strandga
	4012	Grönvall	Oskar	Löderup	Kristianstad	1888-01-31							Søn	Strandga
	4470	Grönvall	Bengta				K	Sverige		1877-07-23	Nexø, hos sø		Hustru	Vranarp,

Bornholm, Nørre, Klemensker, 125, FT-1890, August Grönvall 24 Gift Husfader smed, Löderup Sverrig Kjerstin Grönvald Åkesson 23 Gift Husmoder Sverrig Albert Grönvald 2 - Barn Allinge

Olivia

Alberte

Alma

- Petter Grönvall 1625-1699 S. Melby 8tip
- Måns Grönvall 1695-1740 S. Melby 7tip
- Lars Grönvall 1720-1799 Sankt Olof 6tip
- Måns Grönvall 1756-1799 Sankt Olof 5tip
- Johan Grönvall 1794-1888 Rörum 4tip
- Jonas Grönvall 1829-1905, Löderup 3tip
- UDVANDRET TIL BORNHOLM 1888
- August Jonas Grönvall 1865-1939, Olsker 2tip
- Albert Sigfred Grönvall 1890-1968, Østermarie 1xtip
- Hans Albert Grönvall 1920-1994, Pedersker olde
- Anne Birgitte Grönvall født 1954- bedste
- UDVANDRET TIL SJÆLLAND 1982
- Dorte Grönvall Bender født i Roskilde 1983-
- (Gift med Paul Bender født Aalborg 1975-)
- Mine "Bornholmske" Børnebørn i Borup:
- Olivia Grönvall Bender 2006-
- Alberte Grönvall Bender 2008-
- Alma Grönvall Bender 2012-

Grønvall-familien 1625-2015

1. Melby 1625-1720; 2. St Olof 1720-1794; 3. Rørum 1794-1829; 4. Løderup 1829-1888
5. Allinge 1888-1939; 6. Ny Sverrig, Østermarie 1939-1968. 7. Pedersker 1920-1994; 8. Borup

Samtidig statistik
om
svensk indvandring

Statistik mens indvandringen foregik

Professor, i statistik og nationaløkonomi, finans minister

William Scharling
(1837-1911)

Statens Statistiske Bureau, Statistisk Tabelværk, femte række, Litra A Nr. 4, Folketællingen i Kongeriget Danmark den 1. februar 1901, Anden del, Den Fremmedfødte Befolkning, side 7*-10*, samt Tabel 1, Befolkningens Fødested, side 2-5. København 1904

Danmarks Statistik af V. Falbe-Hansen og William Scharling, bind 1, side 486-489 Indvandringen til Danmark, København 1885. "*det er fornemmelig fra Sverige, at det stigende antal af Fremmede hidrører*"

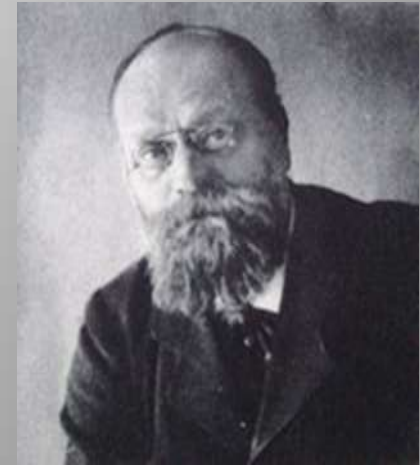
Gustav Sundbärg , Emigrationsutredningen (1907-1914), bilag 3, 4, 16 og 20: Svenskarna i Utlandet , side 74-88, Danmark (1910).

<http://www.ub.gu.se/sok/ebok/egna/textarkiv/emigrationsutredningen>

Scharling og Sundbärg er ganske enige om årsagerne **Bedre lønninger, boliger, realløn i Danmark end i Sverige frem til 1890'erne - op til en dobbelt så god realløn.**

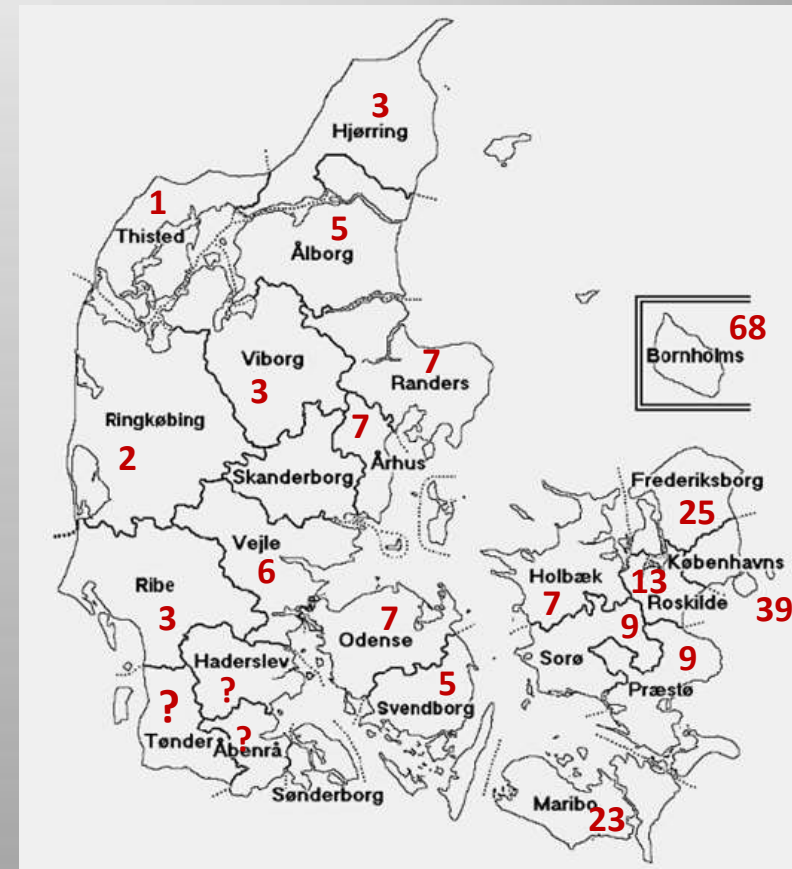
Andreas Michael Koefoed
(1867 i Rønne – 1940 i København) var chef for statistisk bureau, skattedirektør og finansminister, nationaløkonom

Axel Gustav Sundbärg, född [1857](#) i [Leksand](#) i [Dalarna](#), död 1914 i [Stockholm](#)

AMT	Befolkning	Svenskfødte	%	Af alle udlænd.
København	370.574	15.308	4,13	62,7
Købeh amt	119.596	3.865	3,23	61,2
Roskilde	43.706	558	1,28	70,8
Frederiksborg	86.391	2.162	2,50	64,2
Holbæk	96.703	661	0,68	72,4
Sorø	92.566	794	0,86	66,9
Præstø	101.349	889	0,88	74,0
BORNHOLM	40.899	2.579	6,79	93,9
Maribo	101.615	2.348	2,31	81,9
Svendborg	125.799	670	0,53	55,6
Odense	147.146	1.007	0,68	50,8
Vejle	118.154	689	0,58	41,3
Aarhus	181.738	1.245	0,69	49,4
Randers	115.898	845	0,73	60,8
Aalborg	125.787	684	0,54	48,1
Hjørring	117.728	361	0,31	47,2
Thisted	70.811	99	0,14	35,9
Viborg	104.970	335	0,32	56,9
Ringkøbing	109.996	200	0,18	42,6
Ribe	86.925	241	0,28	19,3
IALT	2.355.421	35.540	1,51	63,1

Svenskfødte pr. 1000
13. folketælling
Danmark
1.2.1901

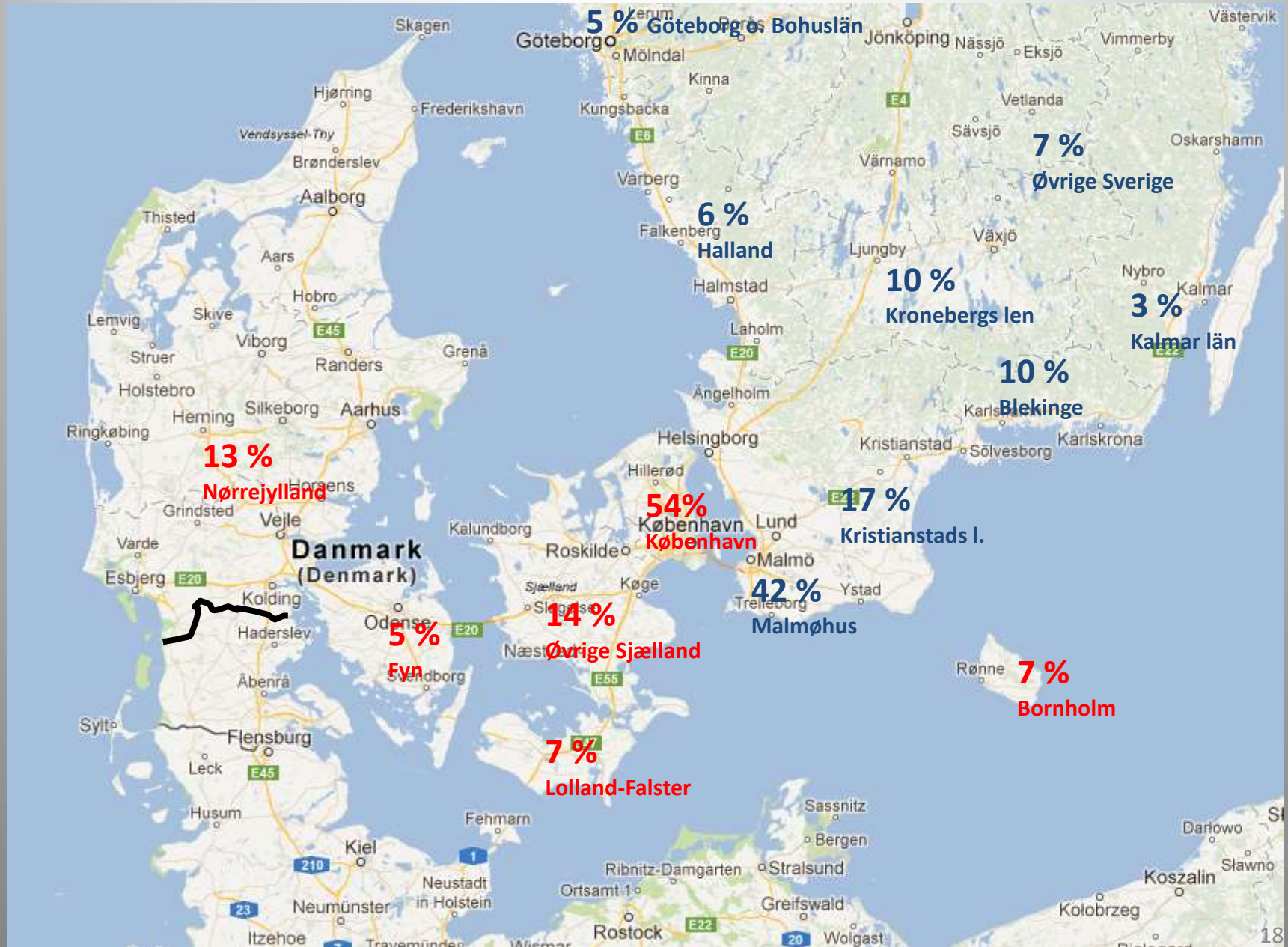

Bornholms befolkning og Svensk indvandring

	1845-1890 og 1921 fra www.ddd.dda.dk					1901 fra folketælling			
Folketælling	1845	1850	1855	1860	1870	1880	1890	1901	1921
Bornholm i alt	26.546	27.212	28.949	29.304	31.894	35.364	38.761	40.889	44.426
Svenskfødte	50	188	319	360	826	2.016	2.916	2.594	1.661
Svenskfødte %	0,2 %	0,7 %	1,1 %	1,2 %	2,6 %	5,7 %	7,5 %	6,3 %	3,7 %
Danmark i alt	1.356.877	1.414.648	1.507.222	1.608.362	1.784.741	1.969.039	2.172.380	2.355.542	3.267.831
Svenskfødte		3.920		8.253	15.388	24.148	33.802	35.555	
Svenskfødte %		0,3 %		0,5 %	0,9 %	1,2 %	1,6 %	1,5 %	
Bornholm/Dk	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,7 %	1,4 %

1. oktober 2014: 39.974 af 5.655.750 er 0,70 % af landets befolkning. Havde vi fulgt befolkningsudviklingen for Danmark fra 1845 skulle der have været 113.120 på Bornholm

% af 35.555 Svenskfødte i Danmark Folketælling 1901
% af 82.843 Flytninger fra Sverige til Danmark 1851-1910

Hvor ved vi det fra?

De spredte kilder.

Fotografier

Personlige papirer

Erindringer

Traditioner

Problemet med identificering af svenske indvandrere på fotografier

Anders Hansson, fotograferet i 1872-1873 i *Ystad* af *E. Agerbunden* (atelier 1871-1909), er født i Løderup 1845, rejser til Ystad 1872 og fra Ystad til Rønne i 1873, gifter sig i Rønne 1874 og døde 1924. **MEN, MEN** – det er en anden Anders Hansson – født 1850!!!
Skriver oldebarnet Preben Hansen, Rønne

”Elna, hende med **krabbelurene**” – billede hos familien Bidstrup, Rønne

Elna **Månsson**

Ellekongestræde 20, 1924.

Født Persdotter den 15. juni 1849
i Smedstorp

(mellem Tomelilla og
Simrishamn)

Dør i Rønne 28. maj 1934.

Enke efter snedkermester Ola

Månsson, født 27. oktober 1849
Ingelstad

død i Rønne 23. juli 1919.

Arbejde hos Bidstrup. De kom
begge til Bornholm i 1880 og
havde to børn med sig – men fik
yderligere 3 i Rønne. **Alle børn
kaldte sig Mogensen, ikke
Månsson.**

Navne – Svensk til Dansk - eller nye

August Gerhard
Olsson Aakerman
1885-1966

- Andersson = Andersen
- Carlsson = Karlsen
- Esbjörnsson = Espersen
- Hansson = Hansen
- Jönsson = Jensen
- Månsson = Mogensen
- Nilsson = Nielsen
- Ohlsson = Olsen
- Persson = Petersen/Pedersen

Winni Aakerman Grosbøll f. 1976

Oldefar til:

Smed Ola Ohlsson (Åkerman) 1861-1918 Tipoldefar til:

Bornholm
4.9.1896

August Smed Ola Ohlsson (Åkerman)	61	² / ₁₂	Lørdag	22/	v	Cimbris	94 ²⁰ / ₇	10	Bornholm 96 ⁹ / ₇
H: Anna Månsdotter	60	² / ₁₀	Gløstet	83	v	"	"	"	"
A. Johan	83	¹ / ₄	Cimbris		v	"	"	"	"
A. August Gerhard	85	¹⁵ / ₇			v	"	"	"	"
	88	⁹ / ₉							

Hvor ved man det fra?

De sammenhængende svenske og danske kilder på nettet.

www.ddd.dda.dk

Kirkebøger, Folketællinger

Statsborgerskaber,

husforhörslängder,

Af- og Tilgangslister

ARKIVALIERONLINE

Se originale dokumenter på

Vælg arkivalietype hér

www.arkivalieronline.dk

www.arkivdigital.se

 Svenskere på Bornholm, 1840-1955.

 Access 97 version

 Forklaring til Svenskere på Bornholm, 184

www.bsfl.dk

Internetkilder

www.bslf.dk/download.asp (*Skal læses i en access-database (Liber Office)*)

Vielses- og dødsfaldsoplysninger for ca. **5.000 svenskfødte**, der er blevet gift, fået børn døbt og er døde på Bornholm 1845-1960, udarbejdet af Jørn Køller

www.arkivalieronline.dk **Danske Kirkebøger** (fødte, viede, døde) 1700-1960 samt **Danske Folketællinger** 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901, 1906, 1911, 1916, 1921, 1925, 1930

<http://www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm>

Søgemuligheder for samtlige **bornholmske folketællinger** 1787, 1801, 1834, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890 og 1921, udarbejdet af Kilde indtastnings projektet (KIP)

<http://www.ddd.dda.dk/immibas/immibas2.asp>

Alle indfødsretstildelinger (**statsborgerskaber**) i Danmark 1776 – 1960

www.arkivdigital.se

Svenske kirkebøger (+”folketællinger”) (fødte, viede, døde – samt ind- og udflyttede. Bopæl, familiesammensætning.

www.udvandrerkivet.dk

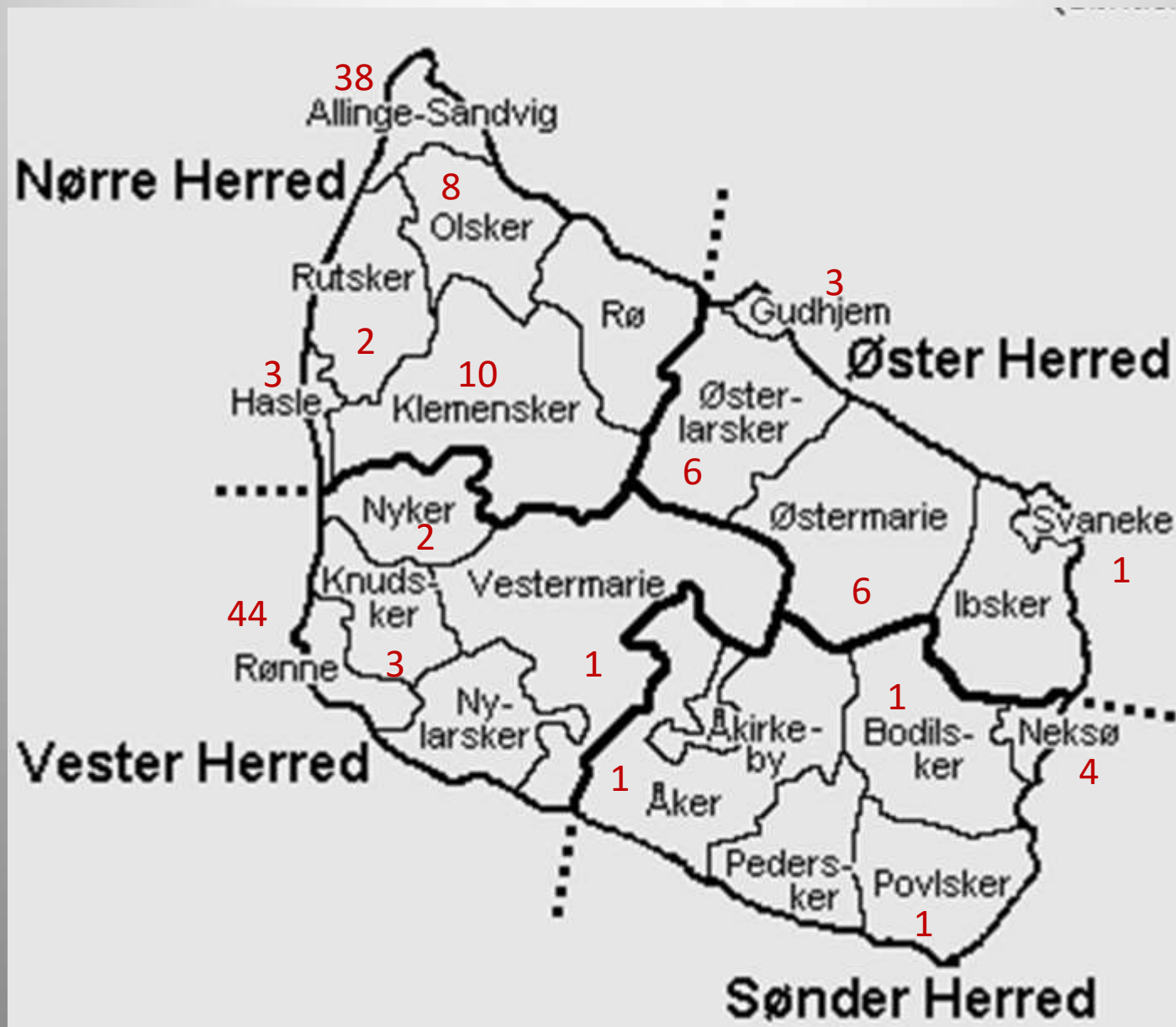
søgedatabase på **solgte oversøiske billetter** i Danmark 1868-1910, omfatter omkring **8.000 bornholmere**.

Religion pr. 1. februar 1901

Religion	Bornholm i alt		Heraf svenskfødte	
Folkekirken	39.360	96,2 %	2.787	95,6 %
Baptister	974	2,4 %	105	3,6 %
Andre	555*	1,4 %	24**	0,8 %
<i>I alt</i>	<i>40.889</i>		<i>2.916</i>	
Andre i alt	555*	1,4 %	24**	0,8 %
Metodister	140		5	
Katolsk-apostolsk	153		8	
Adventister	10		2	
Andre Protest.	168		3	
Katolikker	16		1	
Mosaisk	2		0	
Mormoner	11		1	
Uden tro	55		4	

Fordeling af 105 svenskfødte baptister på Bornholm 1901

Folketælling, Bornholm, Gudhjem – svenskfødte 1901 /Birgit Bender

Gudhjem		E - make ejer						
2-4 feb	h	u	Kristin Olson	E	30/12 48 G	94 Glas	værende	
22 løber	h	u	Morten	"	17/2 70 "	84 "	klassing for i Arneil.	
518	Hos	m	Morten Jensen	E	25/6 60 "	70 "	984 arb.m	
37	"	m	Anders Nielsen	E	20/4 41 "	72 Svande	968 arb.m o fattighjælp	
46	"	m	Jeppe Bengtson	E	4/6 33 "	91 Kph	971 arb.m	
58	"	h	Halia Pamela Hansen	m E	14/9 64 "	99 12me	991 m læge	
67	"	m	Lars Jensen / baptist	E	29/11 67 "	?	998 skolelærer	
97	"	u	Magnus Jensen / baptist	"	12/6 78 "	?	skolelærer	
		m	Peter Magnus Mathiasen	E	22/9 59	Asarum?	976 landbrødtland, brødtjen posthus	
		h	Mattias Karlson	"	15/2 18	" ?	88 Sv Asarum? 84-88 fhv. arb.m	
235	meh. 20	m	Janne Thorsen	E	23/1 56		78 Hede	985 bakkem
280	" 60	u	Alma Jönsson	"	13/2 80		60 Hedebr	ungpigehus hedejær
362	"	h	Inga Dide	m E	6/5 63		78 S	992 m fisker
382	"	h	Mogens Nielsen	E	12/1 37		72 allige	63-00 stensarb.m
388	h	m	Karl Adolph Sellberg	baptist	24/12 50		01 Adel	972 stenslager
		m	Peter Haagen	E	21/6 54		84 Christo	984 stensarb o fiskehandler
400	"	m	Per Anderson	E	7/4 55		78 Hede	982 stensarb.m
421	h	h	Hans Krichen	"	4/12 33		60 Glas	960 arbejdende ved forstelligt
		h	Johanna Kork	m E	25/4 59		84 Rome	984 m fisker
457	h	h	Hans Christian	m E	24/9 65		28 all	999 m mura o opholder sig i julia Holm
		h	Karl Selberg	"	24/6 79		08 Sandvig	brødtenslager / Peter Thorsen
487	Hedebr	m	Per Nielsen	E	1/5 54		84 S	986 daglige v agurkar
		h	Karna	"	10/4 56		v	varlakone
569	"	u	Sofie Nielsen	E	2/4 68		07 Østbo	Handarbejde (3ben)
Gudhjem die Umbillister				m äga	= 753 et			
				15 M 9 Kv	359 m 294 Kv			

Karl Adolph Sellberg, 24/12 1850 / baptist / 01 All 972 Stenslager

15 mænd, 9 kvinder
født i Sverige

ID	Efternavn	Fornavn	Fødested	Fødelen	Fødsesdato	Vielsessted	Vielsesdato	Dødsdato	Dødssted	Afgangsdat...	Stilling
728	Sellberg	Thekla Mathilda	Mönsterås	Kalmar län	1872-09-23	K Skt. Ols Kirke	1896-10-30			01-04-1881	Pige
737	Sellberg	Hildur Therese	Fliseryd	Kalmar län	1877-01-20	B Allinge Rådhus	1898-01-31			01-04-1881	Pige
742	Sellberg	Hulda Marie	Fliseryd	Kalmar län	1874-09-12	B Allinge Rådhus	1898-12-12			01-04-1881	Pige
885	Sellberg	Kristina Thomasdotter	Sölvesborg	Blekinge län	1849-04-11	K Svaneke Kirke	1889-04-30	1912-01-20	Oluf Høstgade 1, Svaneke	11-10-1888	Hustru
1000	Sellberg	Carl Johan	Augerum	Blekinge län	1879-06-24	K Gudhjem Kirke	1902-10-12	1947-04-23	Amtssygehuset, Rønne	01-04-1881	Stenhugger
3431	Sellberg	Carl Adolf Adolffsson	Älghult	Kronobergs	1850-12-24	K Sverige		1908-07-21	Hammershusvej 55, Sandvig	01-04-1881	Stenhugger

www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm

Samtlige personer i husstanden

Bornholm, Nørre, Olsker, , 6. Svg. Frt., 48, FT-1890, B2094

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Karl Adolf Sellberg	39	Gift	Husfader	Stenhugger	Sverrig [Sverige]
Johanne Maria Sellberg	39	Gift	Husmoder		Sverrig [Sverige]
Teckla Mathilde Sellberg	17	Ugift	Barn		Do. [Sverrig] [Sverige]
Hilda Therisia Sellberg	13	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Karl Johan Sellberg	10	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Gotfred Theodor Sellberg	8	Ugift	do. [Barn]		Olsker [Olsker sogn]
Amanda Sofie Sellberg	6	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gjerda Albertine Sellberg	4	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gustav Adolf Sellberg	2	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn	<input type="text" value="Sellberg"/>	Fornavn	<input type="text"/>
Bopæl	<input type="text"/>	Erhverv	<input type="text"/>
Fodelokalitet	<input type="text"/>	Fodeland	<input type="text"/>

Søg

FORTRYD

3 poster fundet

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Adolf Adolfsson**
Erhverv: **Stenhugger**Fodelokalitet:**Elghult**
Fodeland: **Sverige**
Fodselsår: **1850** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet:**Sandvig** Amt, region: **Bornholms Amt**
Lov af: **19 04 1907**Tillæg: **A**
Løbenr: **252**

Bemærkninger: **Har fra Maj 1890 til Januar 1892 og fra September 1895 til Juni 1896 opholdt sig i Sverige.**

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Johan**
Erhverv: **Stenhuggermester**Fodelokalitet:**Augerum**
Fodeland: **Sverige**
Fodselsår: **1879** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet:**Østerlars Gudhjem**Amt, region: **Bornholm Amt**
Lov af: **13 04 1938** Tillæg: **B1**
Løbenr: **183**

Bemærkninger: **Har haft et ophold i Sverige September 1898-Marts 1899. Andragerens Fader har erhvervet dansk Indfødsret ved Lov af 19. April 1907, Løbe-Nr. 252.**

Stenhuggarregistret

Blekinge Släktforskarförening

[Hem](#) [Sök](#)

Carl Adolf Adolfsson Sellberg

♂ 1850 -

[Individ](#) [Anor](#) [Ättlingar](#) [Släktskap](#) [Tidslinje](#) [Förelå](#)

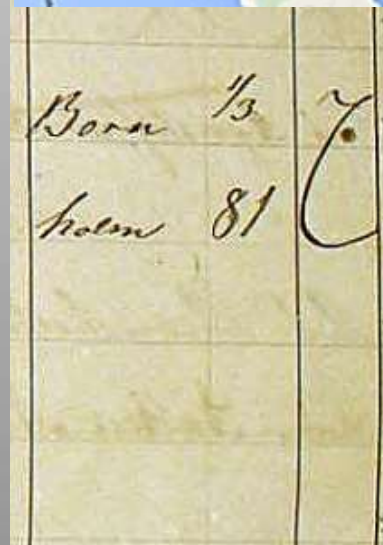
[Personlig information](#) | [Källor](#) | [Alla](#) | [PDF](#)

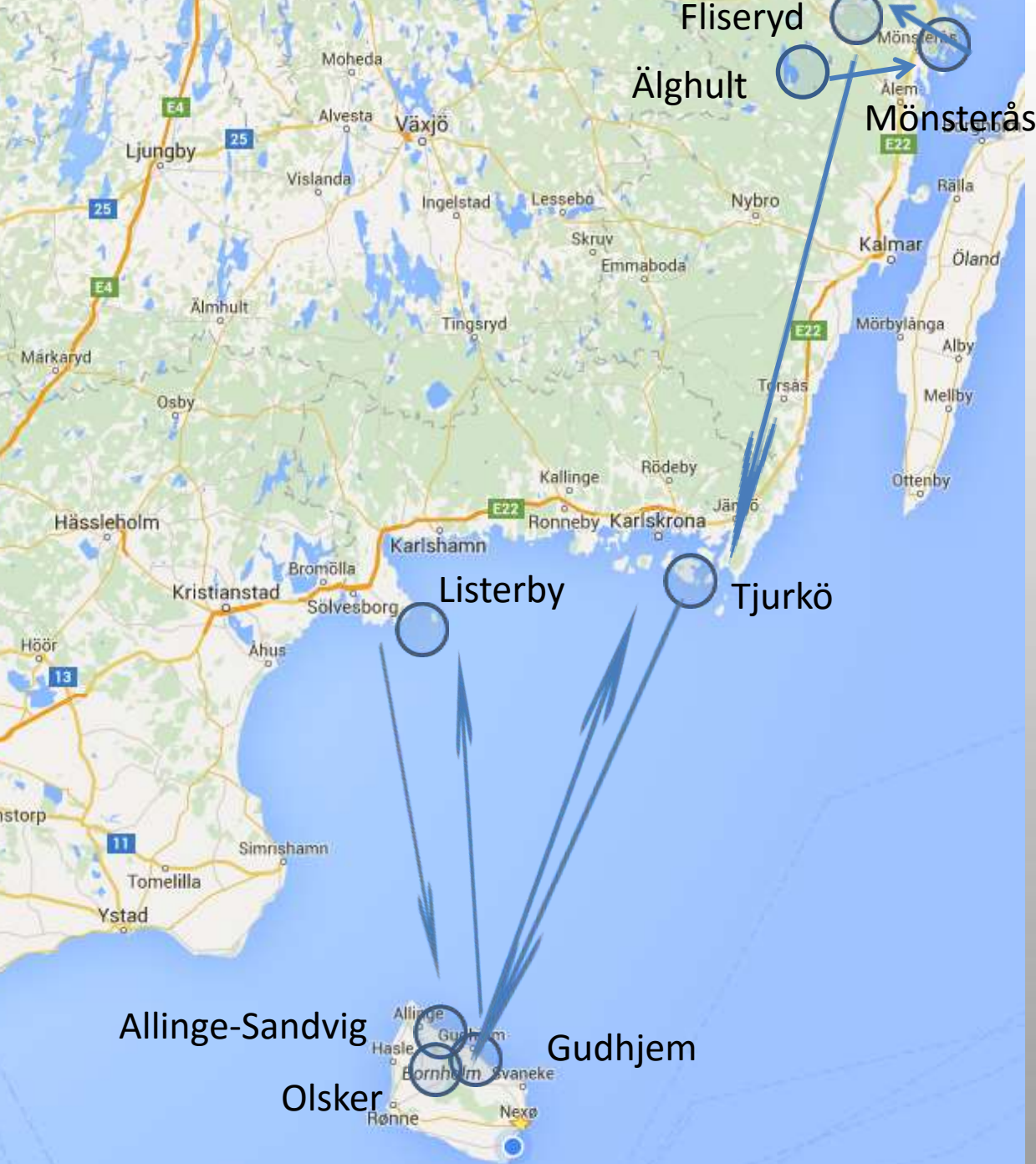
Namn	Carl Adolf Adolfsson Sellberg	
Född	24 Dec 1850	Fröseke Änkansgård, Älghult fs (G) P [1]
Kön	Man	
Yrke	Stenarbetare, Statdräng	
Person-ID	1442	Stenhuggarregistret
Senast ändrad	13 Jun 2012	

Far	Adolph Isaksson , f. 24 Maj 1826, Älghult fs (G) P	
Mor	Ulrika Maria Petersdotter , f. 29 Sep 1829, Älghult fs (G) P	
Familjens ID	F904	Familjeöversikt

Familj	Johanna Maria Karlsdotter , f. 14 Jun 1850, Habbestorp, Mönsterås fs (H) P	
Gift	9 Mar 1872	

Barn	<ol style="list-style-type: none">Thekla Mathilda Sellberg, f. 23 Jul 1872, Habbestorp, Mönsterås fs (H) PHulda Maria Sellberg, f. 12 Sep 1874, Kvillegårde, Fliseryd fs (H) PHildur Therese Sellberg, f. 20 Jan 1877, Södra Skärshult, Fliseryd fs (H) PKarl Johan Sellberg, f. 24 Jun 1879, Tjurkö, Augerum fs (K) PGottfrid Theodor Sellberg, f. 14 Maj 1881, Olsker SO, Bornholm, Danmark PAmanda Sofia Sellberg, f. 15 Maj 1883, Olsker SO, Bornholm, Danmark PGerda Albertina Sellberg, f. 20 Maj 1885, Olsker SO, Bornholm, Danmark PGustaf Albert Sellberg, f. 11 Jul 1887, Olsker SO, Bornholm, Danmark PMaaga Adelina Sellberg, f. 7 Aug 1890, d. 16 Apr 1891, Leråkra 80, Listerby fs (K) P	
------	--	--

Karl Adolf Adolfsson Sellberg
Landarbejder, siden
stenarbejder

Født Älghult 24.12.1850
Baptist Olsker 1882
Død Sandvig 21.07.1908

Älghult, Kronebergs län
1850-1869

Mönsterås, Kalmar Län
1869-1874

Fliseryd, Kalmar län
1874-1879

Tjurkö, Augerum, Blekinge län
1879-1881, 1895-1896

Olsker, Bornholms amt
1881-1890

Listerby, Blekinge län
1872, 1890-1892

Allinge, Bornholms amt
1896-1900

Gudhjem, Bornholms amt
1901-1902

Sandvig, Bornholms amt
1902-1908

Carl Adolf Adolfsson Sellberg

♂ 1850 -

Namn	Carl Adolf Adolfsson Sellberg	
Född	24 Dec 1850	Fröseke Änkansgård, Älghult fs (G) ♂ [1]
Kön	Man	
Yrke	Stenarbetare, Statdräng	
Person-ID	I442	Stenhuggarregistret
Senast ändrad	13 Jun 2012	

Far	Adolph Isaksson, f. 24 Maj 1826, Älghult fs (G) ♂	
Mor	Ulrika Maria Petersdotter, f. 29 Sep 1829, Älghult fs (G) ♂	
Familjens ID	F904	Familjeöversikt

Familj	Johanna Maria Karlsdotter, f. 14 Jun 1850, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂	
Gift	9 Mar 1872	

Barn	<ol style="list-style-type: none">1. Thekla Mathilda Sellberg, f. 23 Jul 1872, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂2. Hulda Maria Sellberg, f. 12 Sep 1874, Kvillegärde, Fliseryd fs (H) ♂3. Hildur Therese Sellberg, f. 20 Jan 1877, Södra Skärshult, Fliseryd fs (H) ♂4. Karl Johan Sellberg, f. 24 Jun 1879, Tjurkö, Augerum fs (K) ♂5. Gottfrid Theodor Sellberg, f. 14 Maj 1881, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂6. Amanda Sofia Sellberg, f. 15 Maj 1883, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂7. Gerda Albertina Sellberg, f. 20 Maj 1885, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂8. Gustaf Albert Sellberg, f. 11 Jul 1887, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂9. Magda Adelina Sellberg, f. 7 Aug 1890, d. 16 Apr 1891, Leråkra 80, Listerby fs (K) ♂10. Adolf Fabian Sellberg f 26, jul 1892 Sandvig	
------	--	--

Kbh Pol. Reg.
Stenhugger,
6.2.18 fra Norge
til Fr 7s Gade
21. 3.sal

Døbt 6. juni 1881
2. nov. 1903 udtrådt
af Folkekirken

Ikke døbt. Forældrene
ere Baptister

Godtfred Sellberg

Vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Nu er jeg og min kone halvfjers Aar og fylder Aar paa samme dag og er lige gamle og vi har ikke kunnet samlet naagen kapital til vores gamle dage men faar Aldersrente. **Vi har haft syv börn.**

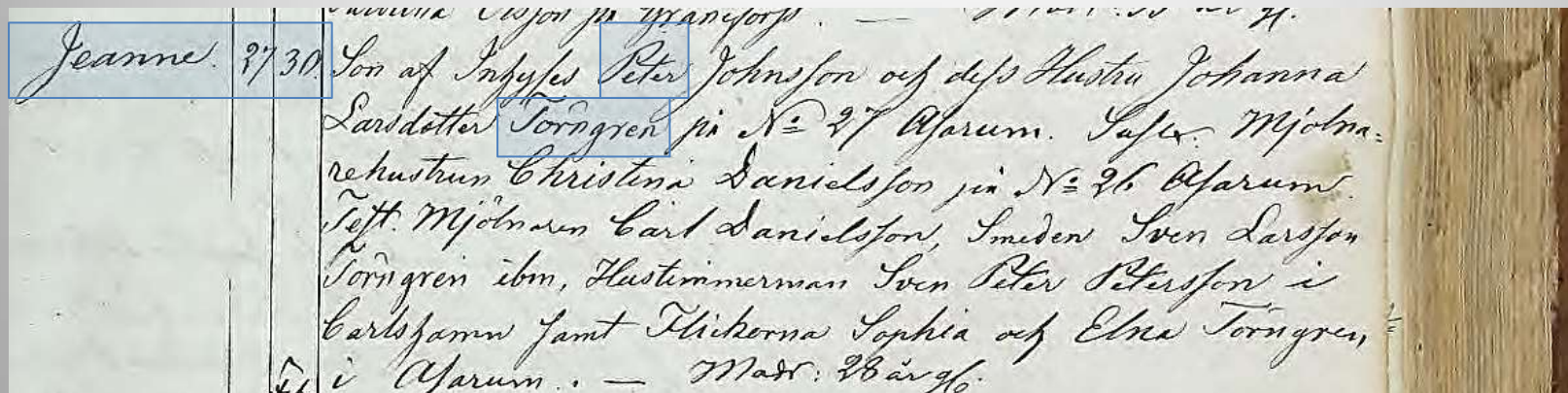
Den ælste sön vilde være sömand men skibet med hele sin besætning forsvant paa en Rejse fra Nevfondland til Spanien. Det var en stor sorg og skuffelse for os.

Vi havde en **sön som var tretten Aar** som döde af giftfeber.

En sön mestede vi som fik den sygdom hvor di vide Blodlegemer taag overhaand over di röde. Det var ellers en stor og kraftig mand og var tredeve Aar.

Vor ældste Datter var en dygtig pige hun blev rost overalt hvor hun tjænte men blev siden Sygeplejerske og ligger nu paa sant Hans Hospital som Morfinist. Vi har nu to sönner og en Datter som er gifte og vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Törngren – Torngren – Thorngren – Thorngreen – Tørngren – Tørngreen
 Petersson – Peter - Pedersen
 Jeanne – Janus – Jane - Janne

- 1856 Fødsel/ Dåb Asarum, Blekinge Jeanne Petersson Törngren
- 1880 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janus Peter Torngren
- 1890 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Jane Pedersen Thorngren
- 1901 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janne Thorngren
- 1902 Dansk Statsborgerskab Janne Petersson Tørngren
- 1921 Folketælling, Gudhjem, Bornholm Janne Thorngreen
- 1931 Død, Gudhjem Kirkebog Janne Petersen Tørngreen

Anders Nilsson (1843-1932)

Efternavn:	Nilsson	Fornavn:	Anders
Erhverv:	Arbejdsmand	Fødelokalitet:	St. Herrestad
Fødeland:	Sverige		
Fødselsår:	1843	I DK fra:	1874
Bopæl, lokalitet:	Pedersker	Amt, region:	Bornholm Amt
Lov af:	31 03 1926	Tillæg:	B1
Løbenr:	36		

61 af dette navn bliver danske statsborgere.
16 på Bornholm
1 i Pedersker sogn

Dansk Indfødsret 1776-1960

Nilsson	Anders	Stora Herrestad	1843-04-24	Skt. Peders	1875-12-29
1932-10-15	"Hullebækshuset"	Husmand	Nils Andersson & Johanna		

Gift med Jensine Anine Jensen

Kjøllers kirkebogsdatabase

Bornholm, Sønder, Pedersker, Pedersker, et Hus på Eskildsgård Grund, 24, FT-1880, C2157

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Anders Nielsen	33	Gift	Daglejer, Husfader		Sverig
Anine Jensen	22	Gift	Husmoder		Pedersker sogn
Andreas Nielsen	3	Ugift	Deres Søn		Pedersker sogn

Folketælling 1880, Pedersker

Svenske kirkebøger Store Herrestad; Hedeskoga og Stora Köpinge:

Udlagt barnefader Nils Andersson Rytter

Moderen hed Hannah, men døde 1854 af vattersot på fattighuset

Anders Nilsson fik udflytningsbevis 1866 til Tyskland, men kom 1874 fra Tyskland til Bornholm

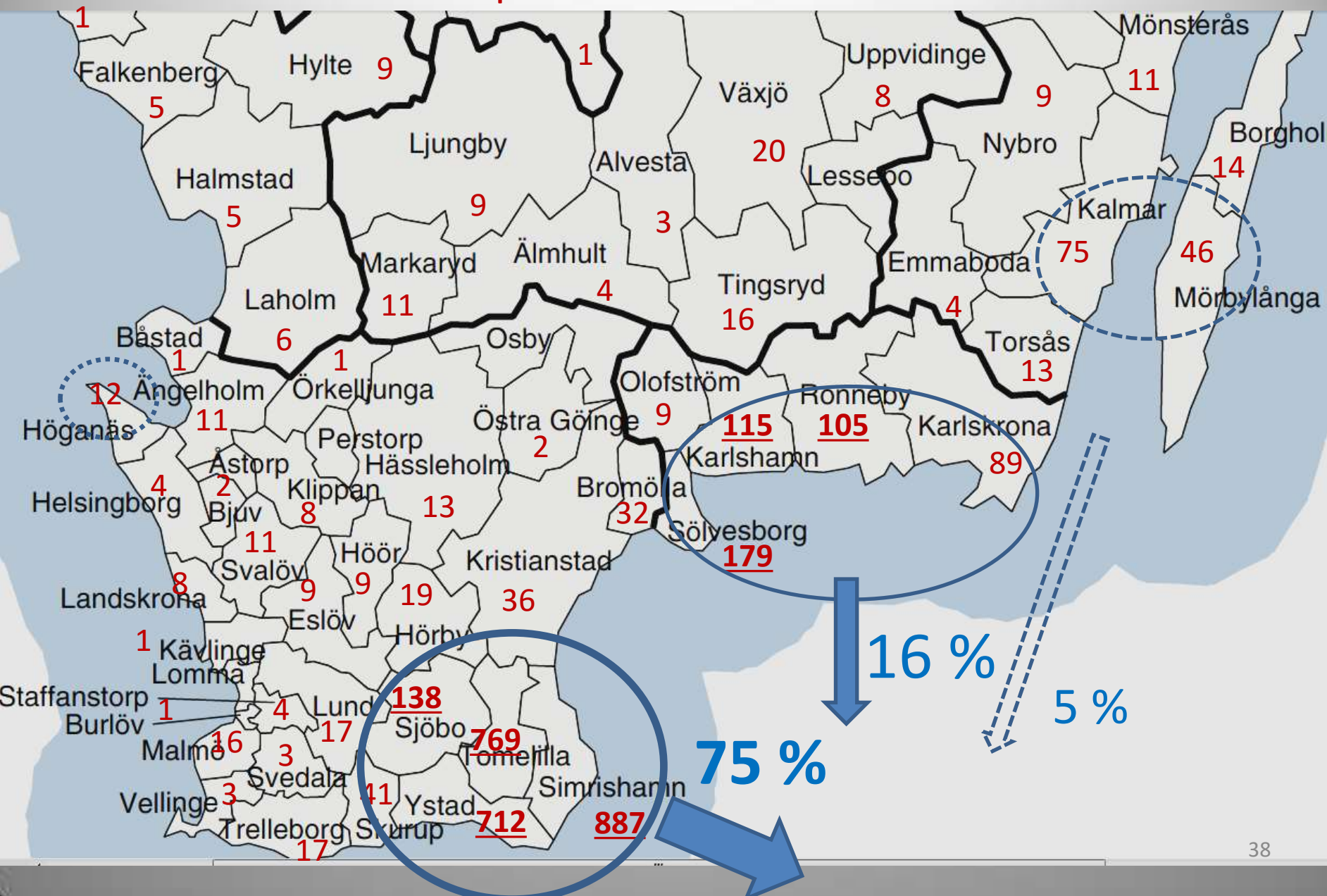

Anders Nielsen (1843-1932) slog sig i 1876 ned ved Hullebækken lige øst for Raghhammer på sit såkaldte »lyngpikkerlod«. Billede i privateje.

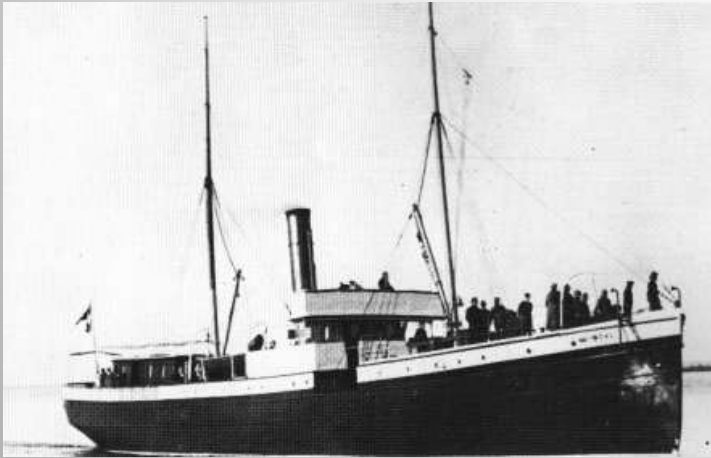

Hvor kom de
svenske
indvandrere fra
og
hvordan rejste de

Hjemkommuner for svenske indvandrere der slog sig permanent ned på Bornholm 1850-1910

De første 66-både

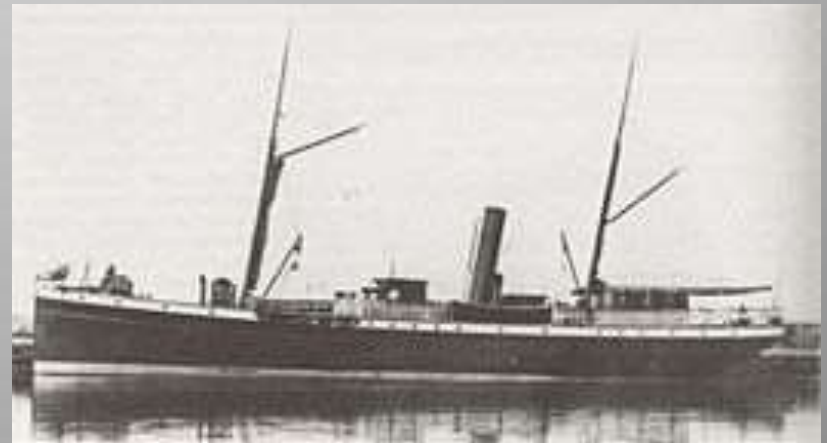
S/S Heimdal 1873-1908. B&W 280 brt

S/S Skandia 1866-1898; B&W. 169 brt

S/S Thor 1886-1912, B&W, 255 brt

S/S Hjalmar 1881-1904, Motala, 168 brt

Sjöbo Kommune

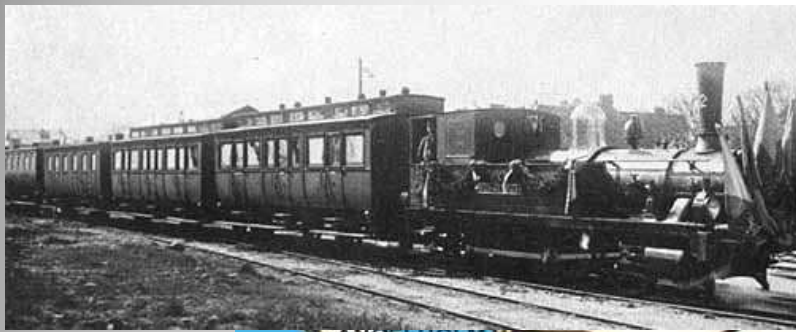
Simrishamn Kommune

Tomelilla Kommune

Ystad Kommune

Simris

Ystad

Ystad-Eslöv 1865
YEJ

Lokomotiv
"Magnus
Stenbock"
Bygget af
"Beyer &
Peacock"
Manchester
1865.
Max fart 40
km/t

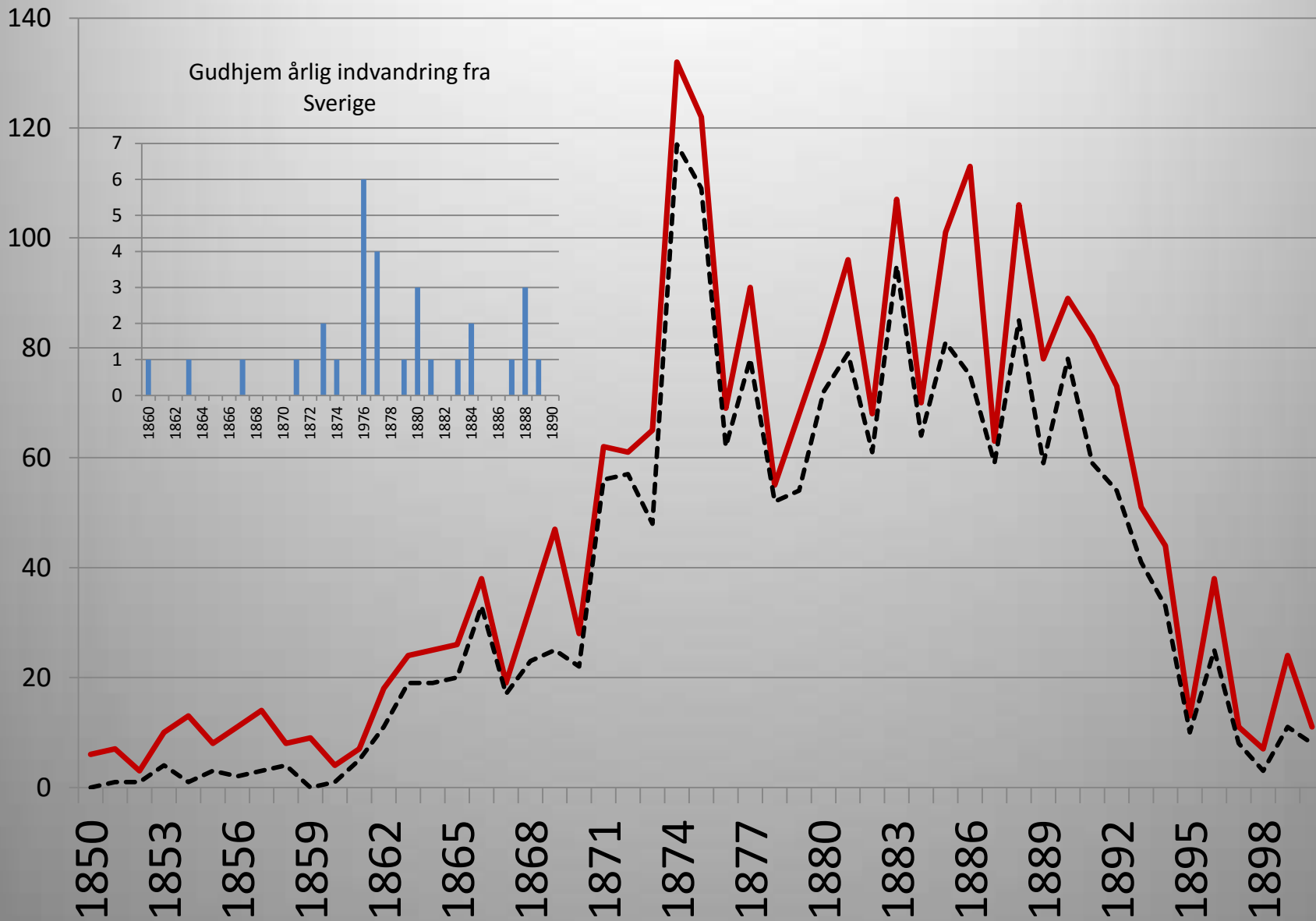

Arkitekt
Ludvig Vold
1839-1923
Bosat i Ystad
1862-1869
Gift med
Borgmesteren
i Ystads datter,
Johanna Wendt
1840-1925

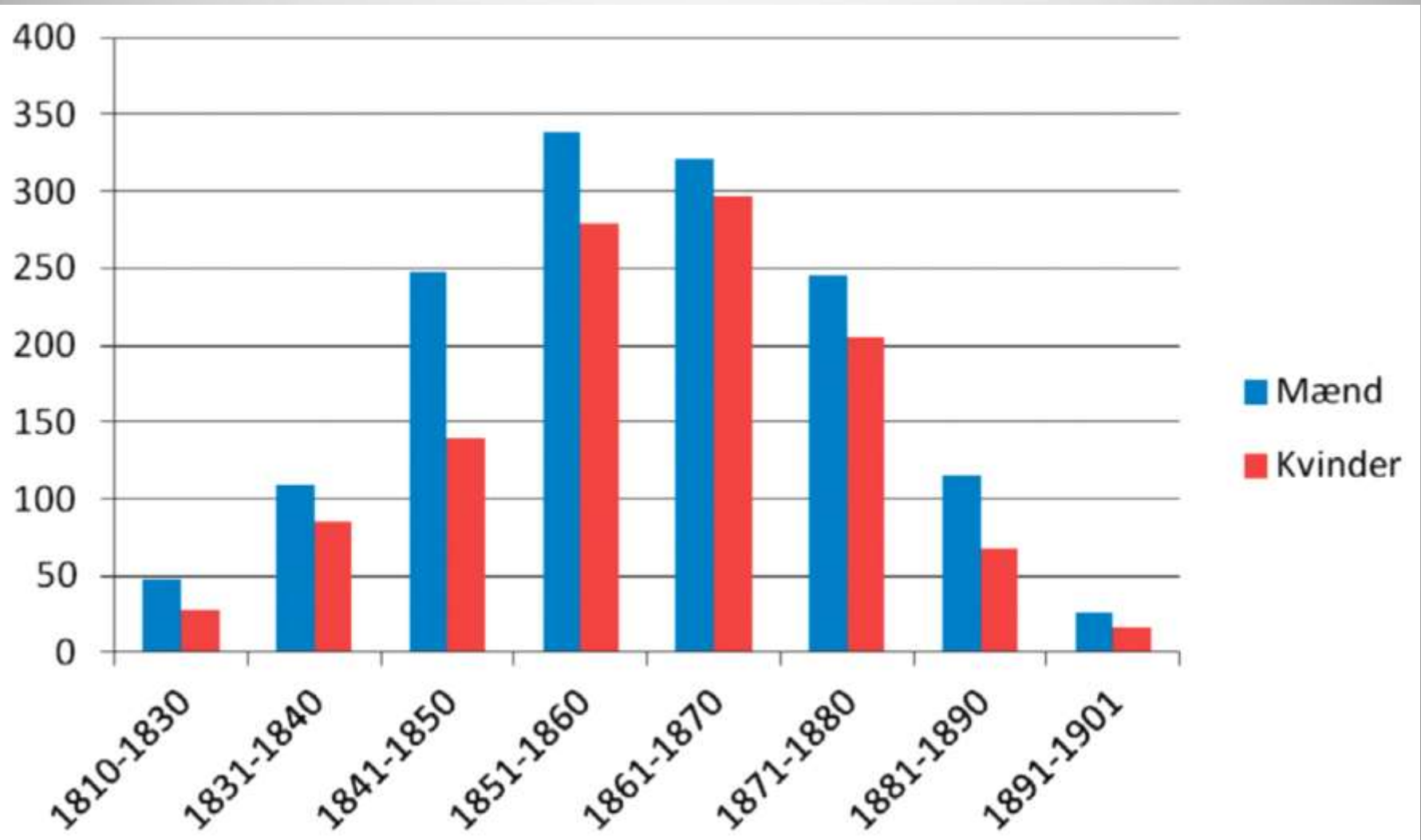

Hvornår kom de
og
hvor slog de sig ned
på Bornholm

— Svensk indvandring til Bornholm --- Heraf fra Skåne

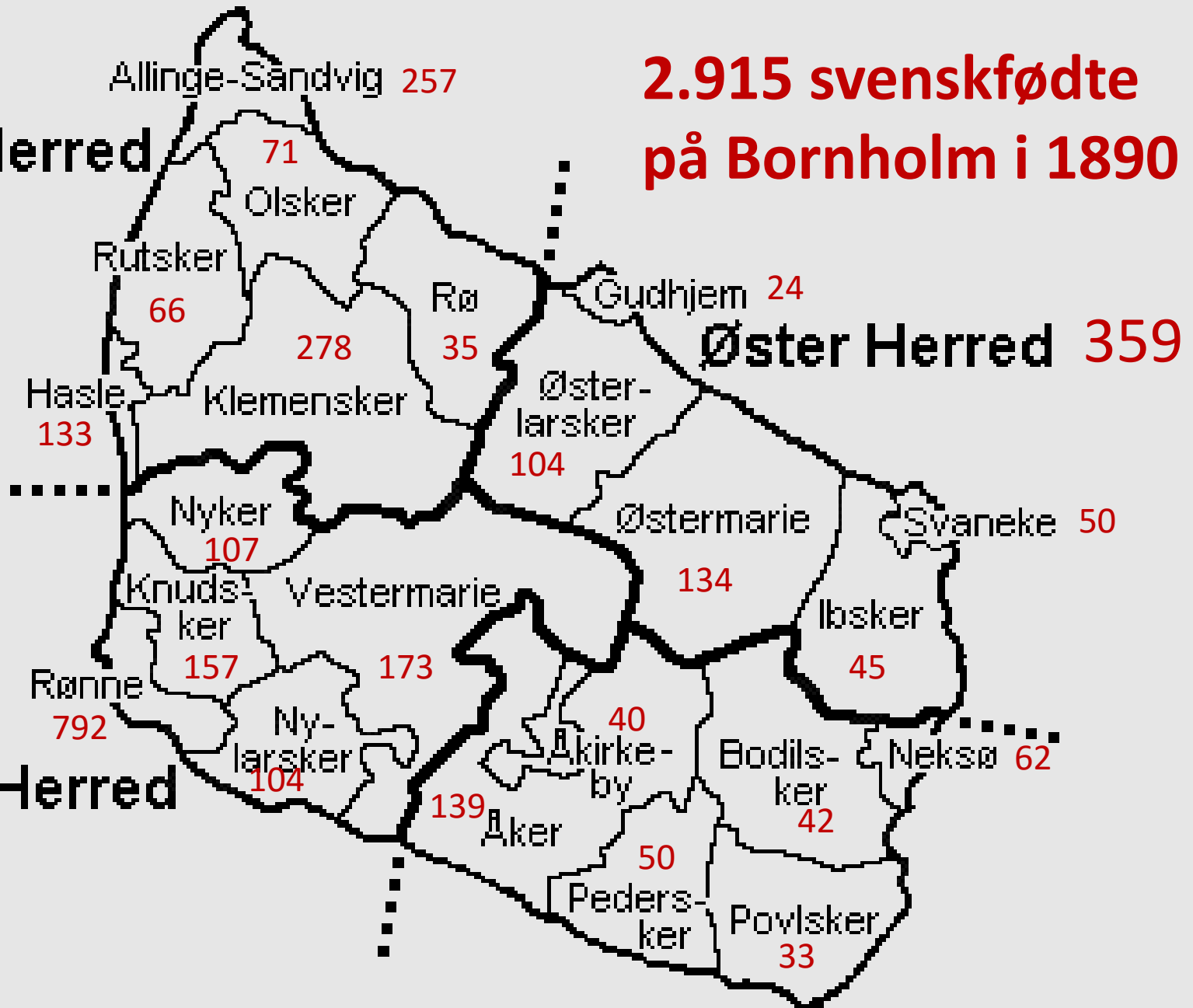
Fødselsår for svenskfødte på Bornholm 1. februar 1901

2.915 svenskfødte på Bornholm i 1890

Nørre Herred

857

Vester Herred

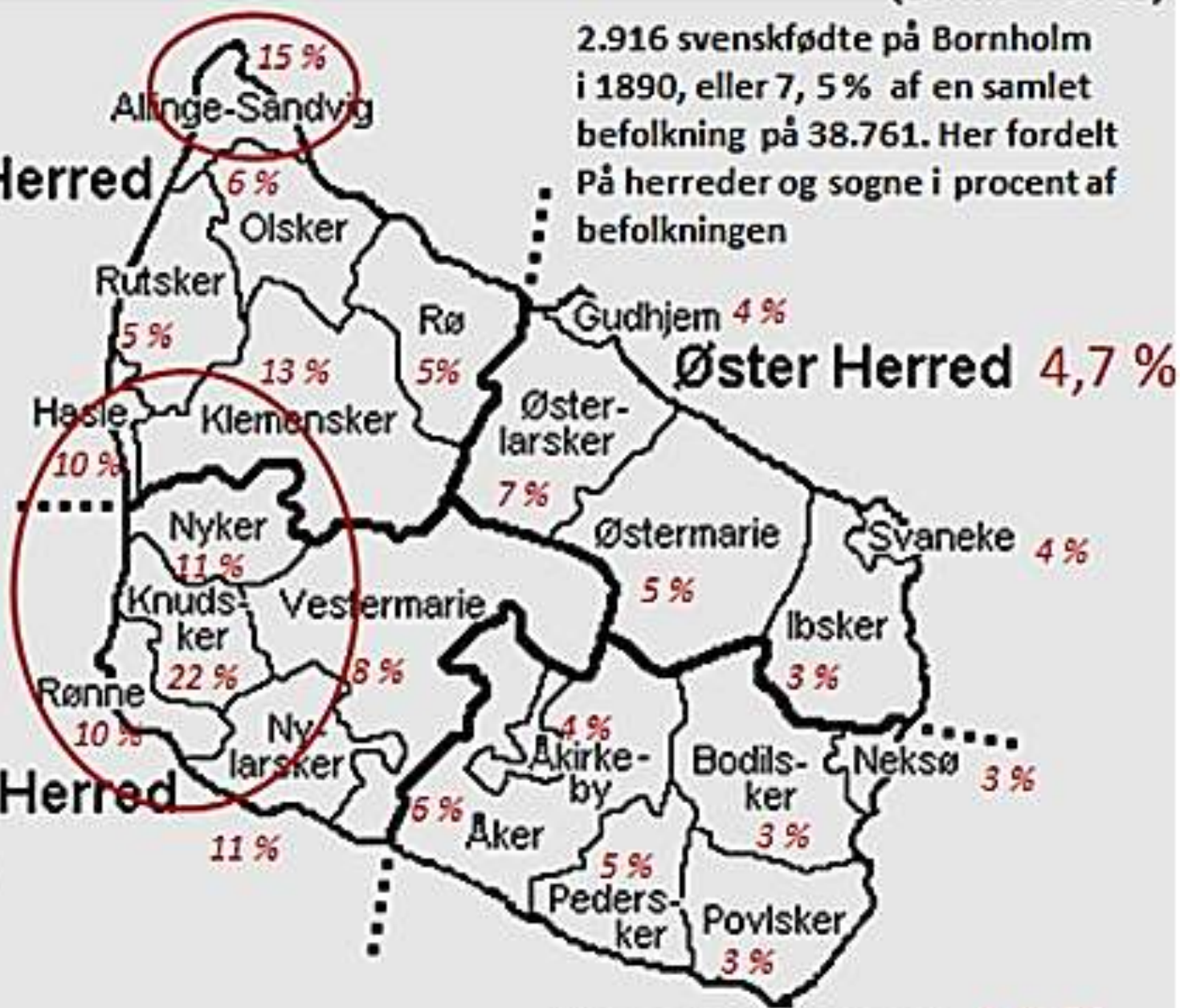
1.333

Sønder Herred 366

2.916 svenskfødte på Bornholm i 1890, eller 7,5 % af en samlet befolkning på 38.761. Her fordelt på herreder og sogne i procent af befolkningen

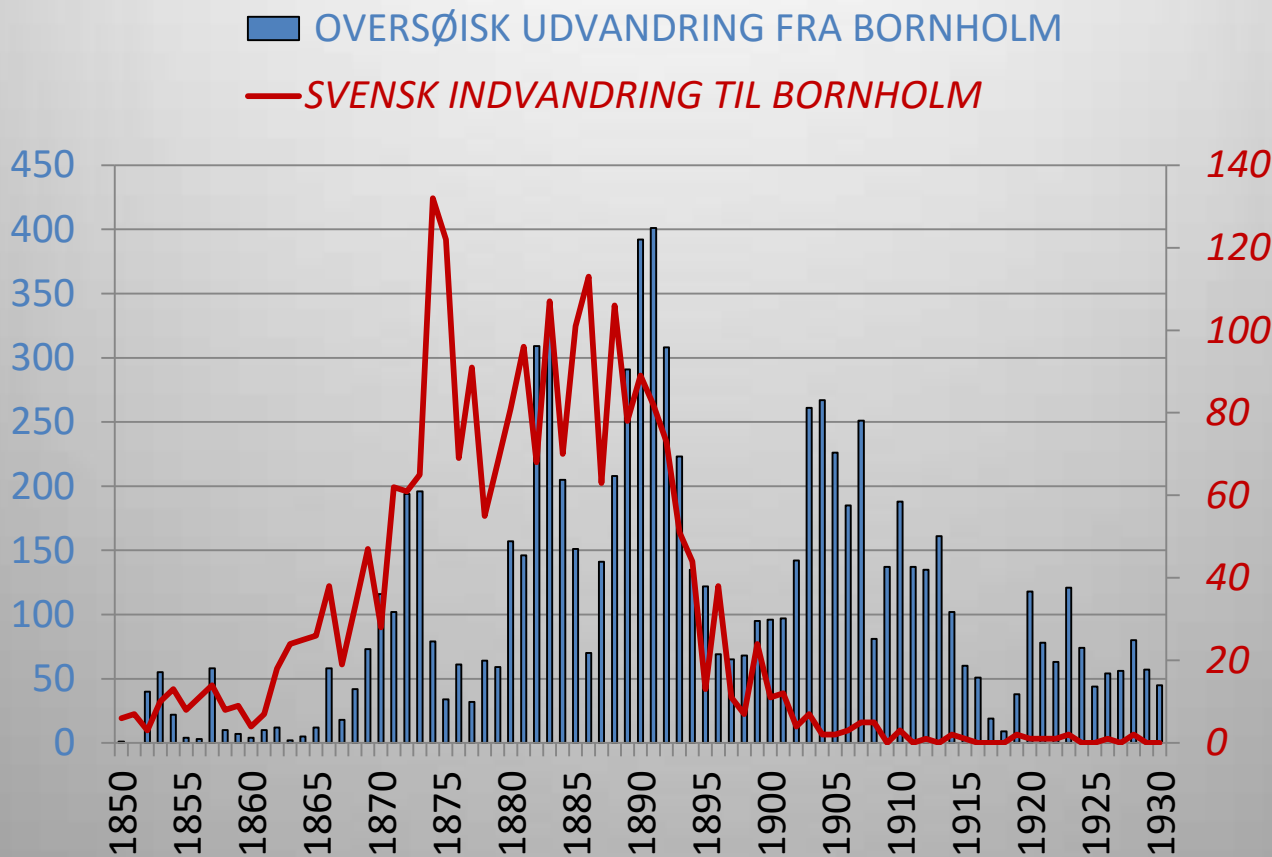
Nørre Herred

9,9 %

Sønder Herred 4,0 %

Læge J. Carlsen, Hasle 1886: – den store mangel på arbejdskraft på Bornholm der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere,

KØN OG ALDER: 1845-1890

Indfødte bornholmere: 45 % mænd; 55 % kvinder. 28 % -20 til 39 år

Svenske indvandrere: 60 % mænd; 40 % kvinder. 50 % - 20 til 39 år

Bornholmske udvand: 66 % mænd; 34 % kvinder. 62 % - 20 til 39 år.

August Thornberg . Født Vanstad (Sjöbo kommun) 1865 – død Chicago 1926.

August Thornberg	H 1865	af	Takkabik	Sweniz	1878	Sweniz	Lusfader	Jordarbejdsmand	1917	Nabokkegnave
Anna Thornberg	K 1860	af	Do	Do	1875	Do	Husmand			Varket
Johanne	K 1871		.	Do	.		Barn			
Johann	H 1872		.	Do	.		Do			
Armanda Thornberg	K 1875		.	Do	.		Do			
Fda	K 1877		.	Do	.		Do			
Olga	K 1900		.	Do	.		Do			

Folketælling Rønne, 1. februar 1901, Almegade 22

New York Times 16. juli 1904

THREE NORGE SURVIVORS HERE

Rowed Six Days in a Boat—Held at Ellis Island.

Three survivors from the steamship Norge, which went down in the North Sea on June 28, arrived here on Saturday on the Celtic, and yesterday were sent to Ellis Island, to be detained until friends guarantee their maintenance until they can secure work. They are Carl Johnsen, bound for Chicago; August Tornberg, going to Clinton, Iowa, and Wilhelm Poulsen, going to Perth Amboy. All of them were saved.

Illustreret Tidende. Norges forlis 28. 6.1904

Erhvervsfordeling:

Af 3.642 der døde og blev begravede på Bornholm, blev 1.065 kun betegnet som hustruer, enker, enkemænd, 226 som sønner og døtre, 52 fattiglemmer samt 81 der døde uden at have bosat sig på øen – størstedelen ofre for 17 skibsforslis.

De resterende 2.218 fordelt efter erhverv ved dødsfald ("forhenværende" eller "pensioneret" tælles med – dette giver

40 % er beskæftiget i landbruget

2 % i fiskeriet

58 % er beskæftiget i byerhverv, heraf

27 % arbejdsmænd

14 % håndværkere

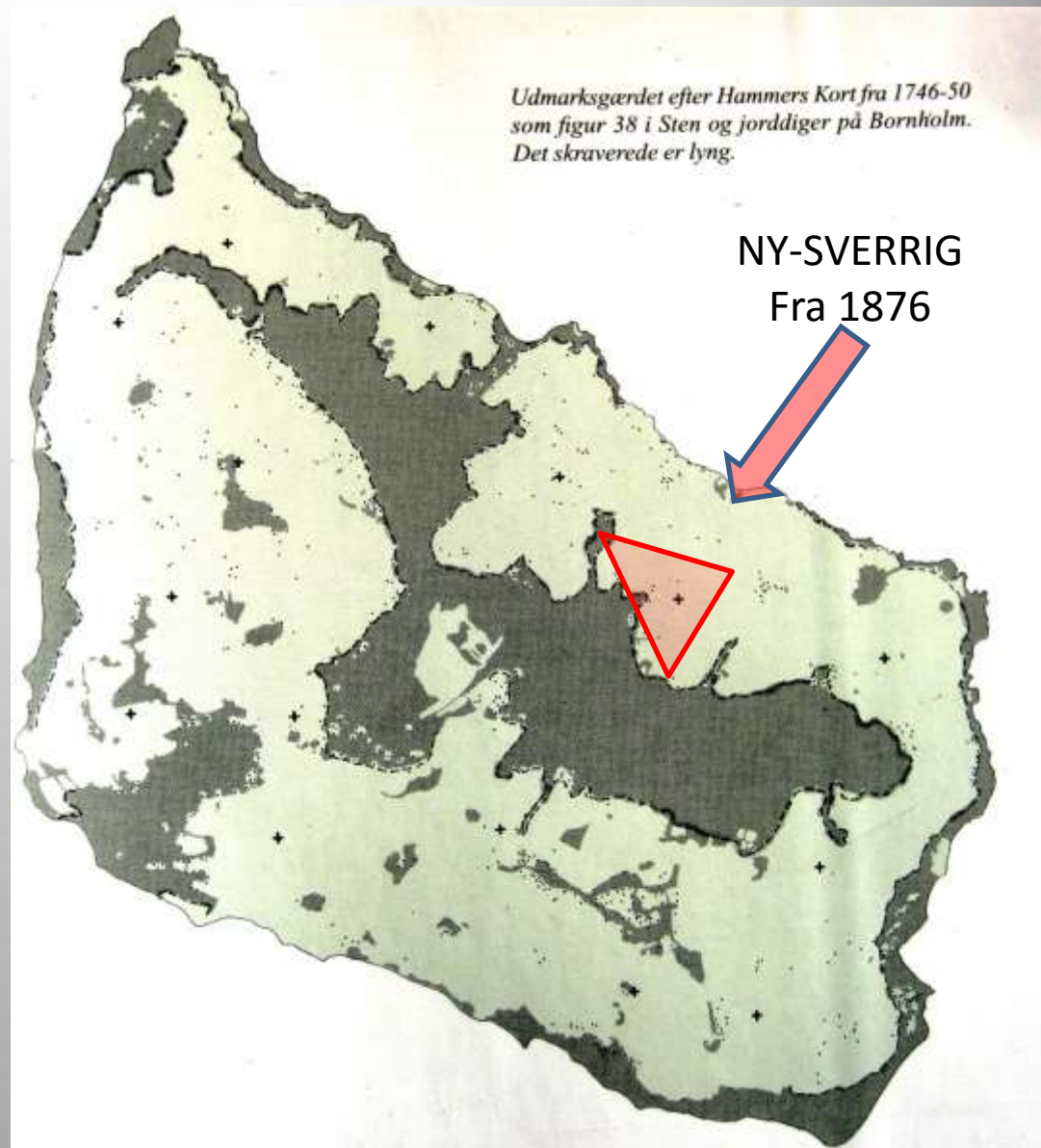
15 % stenhuggere

Landbrugere

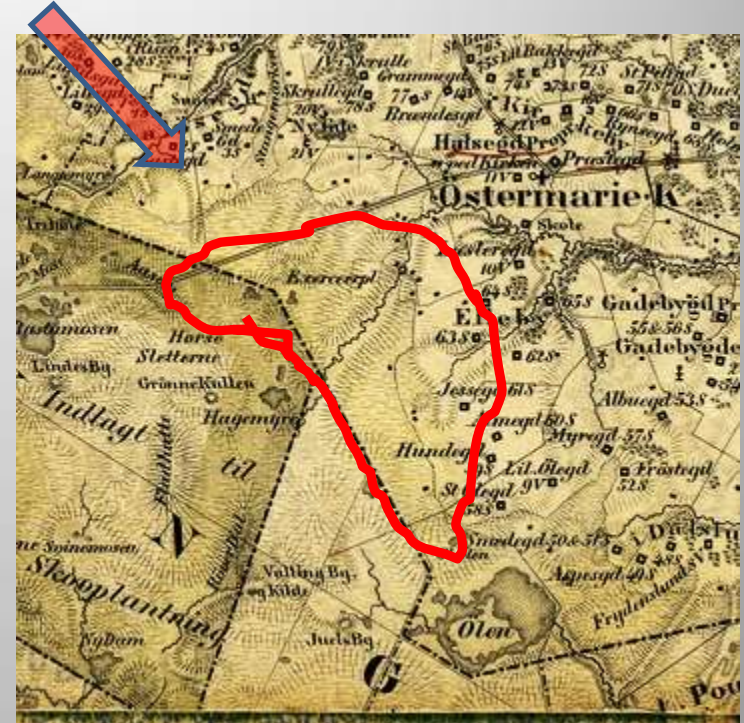
- 917 svenskfødte arbejdede ved deres død på Bornholm i landbruget:
- 308 tjenestepiger
- 260 tjenestekarle
- 330 var blevet selvejere (husmænd og småbrugere)
- 19 havde giftet sig en gård til.
- (som eksempelvis Henrik Jönsson (1862-1921) fra Stiby, forældrene blev fra 1872 daglejere på Lensbjerregård i Østerlars, selv blev han gårdejer efter at have giftet sig med datteren).

*”Hvad er det da for Folk,
som have sat Bo her? Det
er vore Rydningsfolk, også
Danmark har dem. Men
indfødte Danske er det ikke
- eller de færreste af dem.
De fleste er Svenske.
Derfor har denne gamle
Lyng, som nu ryddes fået
Navn Ny-Sverrig”*

Fridtjof Bon: ”Ny-Sverrig” i
novellesamlingen ”Hjemstavnsbilleder
fra Bornholm”, s.136 (1892). Bon (1866-
1929)

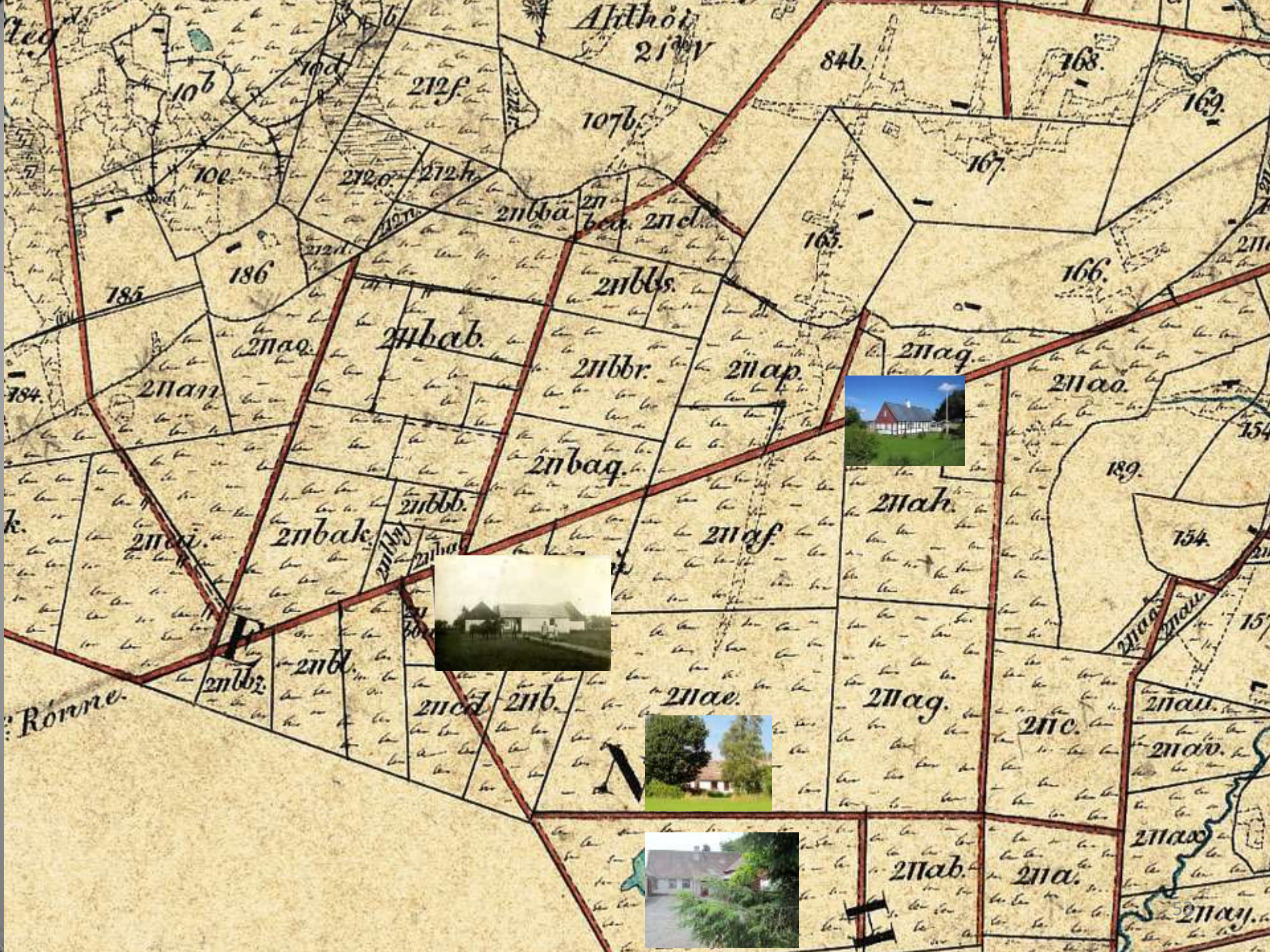

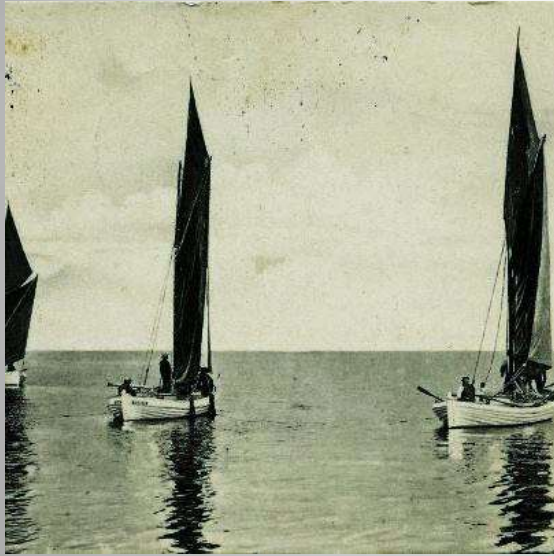
Ny Sverrig, Dyndevej 5

Anders Olsson Ekvalls hus i Ny Sverrig,
Dyndevej 5, Østermarie.
Født Smedstorp, Tomelilla, 1849, til
Bornholm 1878, død 1941.
Som murer byggede han sit eget og
øvrige huse i området

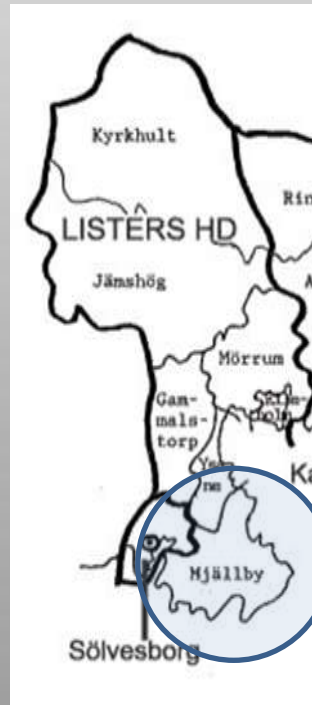
Mjälby,
Listerland-
det
Blekinge

* * *

Ulovligt Fiskeri paa dansk Territoryum. En større svensk Fiskerkutter har i en 8 Dages Tid ligget i Stamperebugten og fisset Torst. I Gaar Formiddag gik 2 Fiskerbaade fra søndre Baadehavn med 4 a 6 Mand i hver Baad ud for at paatale det ulovlige Fiskeri, men Kutteren var da afsejlet og saa langt tilføes, at de ikke kunde indhente den, hvorfor Fisterne kom tilbage med usorrettet Sag. Man anta ger at Kutteren gik til København med Fangsten.

* * *

Hvad mente medier og
eksperter om
de fremmede?

Danske meninger om svenske indvandrere

Ugeskrift for Læger 1886, læge J. Carlsen, Hasle:

den store mangel på arbejdskraft på Bornholm, der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika, har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere, der hvad moralitet, intelligens og renlighed angår står langt lavere end bornholmerne og herved har skaffet øen et stort og voksende arbejderproletariat som man ikke tidligere har kendt til

Amtsskolekonsulent O. A. Nielsen, Blade ad Østermarie Udmarks Historie (1942):

Svenskernavnet har aldrig haft nogen god Klang paa Bornholm, men man maa huske, at disse var Folk, der dreves ud af onde Tider fra deres Hjemegn, og hvis Sind maaske derfor hos nogle blev lige saa haardt, som Skindet efterhaanden ogsaa blev det i Kampen med Sten og Lyng. Nybyggerlivet var saa sandt ikke en Leg for sarte Naturer.

*

4 svenske Bøller, som i Søndags overfaldt
Rapt. Kønne, tidligere Ejer af Villa Nova,
paa Bejen fra Sommerlyst, ere anholdte
og ville forhaabentligvis faa deres fortjente
Straf.

*

Bornholms Avis. 17. juli 1891

- **Stillingsannonce i Bornholms Tidende 20. august 1889:**
*Rask Pige , tro og af sat Alder søges til Opvadsk paa
Restaurant "Dannebrog" i Rønne. NB Svensker frabedes.*

To fiskere på Allinge havn:

*"Ja Børn er sku det eneste Svenskerne laver her på Øen. Og
saa drikker de vort Brændevin fra Os" – "Å, vi kan godt sjydda
bægge Dele"*

Fritjof Bon, Svalan, 1892

Ystads Allehanda 14. maj 1892

Bornholm var i början av våren det förlovade land, dit många arbetare ställde sin kosa. Några danske spekulative agenter hava rest härs och tvärs ikring samt med fagra löften och förespeglingar lockat en hel del arbetare med sig. Flere hava rest från platser, där de haft ett stadigt arbete, för att en kort tid erhålla, som det uppgivits, en hög dagspänning, men ack, huru länge? En och annan torde må hända förtjena mer där än här, men om utgiften för resan fram och åter m. m. beräknas torde behållningen bliva klen för de fleste, särskildt för pigor, vilka dock nu ej så mycket som förr resa dit över, sedan flere missförhållanden blivit i tidningarna framhållna.

Bornholm var først på våren **det forjættede land** hvortil mange arbejdere rejste. **Tvivlsomme danske agenter** var rejst på kryds og tværs og havde med **fagre løfter og fantasier** lokket en stor del arbejdere med sig. Flere var rejst fra pladser, hvor de havde haft fast arbejde, blot for en kort tid at **tjene mere der end her**. Det skønt udgiften til rejsen, særligt for piger, slugte hele merfortjensten. Mange andre misforhold er fremholdt i aviserne og har til en vis grad formindsket stømmen.

Håndværkere

1880 -1901

- De svenskfødte håndværkere var oftest overrepræsenterede i forhold til den del de udgjorde af de bornholmske befolkning – ca. 7 % i 1890
- 103 svenskfødte smede (15 % af smedene på øen)
- 61 svenskfødte skræddere (18 % af skræddere på øen)
- 44 svenskfødte bødkere (44 % af bødkere på øen)
- 33 svenskfødte murere (14 % af murerne på øen)
- 11 svenskfødte urmagere (16 % af urmagerne på øen)
- Derimod var der underrepræsentation af
- 20 svenskfødte skomagere (6 % af skomagere på øen)
- 16 svenskfødte snedkere (3 % af snedkerne på øen) – dem var der imidlertid også for mange af på Bornholm – 544 – der udvandrede i stort tal.

Bødkermester Ejner Lindstrøm ved sit værksted i Rønne 1923. Hans far, bødkermester Ola Olsson Lindström ejede fra 1887 Smedegade 14. Ola var født 21. juli 1859 i Løderup uden for Ystad. Sønnen Ejnar Gotfred Hillebert Lindstrøm blev som vi ser også bødkermester og overtog farens forretning.

Minearbejdere

Langt de fleste var sæsonarbejdere, særligt fra Sverige, men også fra Tyskland.

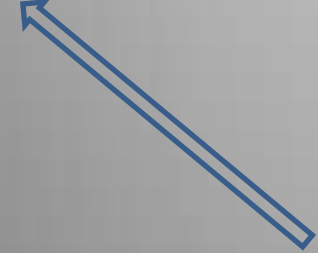
Kun 28 døde på øen, heraf 17 dræbt ved dramatiske arbejdsulykker:
begravet i sammenstyrtet mineskakt;
kvalt af kulgas;
styrtet i skakt;
hoved afrevet af hejseværk;
hoved knust ved faldende værktøj;
druknet af indtrængende vand;
mast under skridende kulbunke osv.

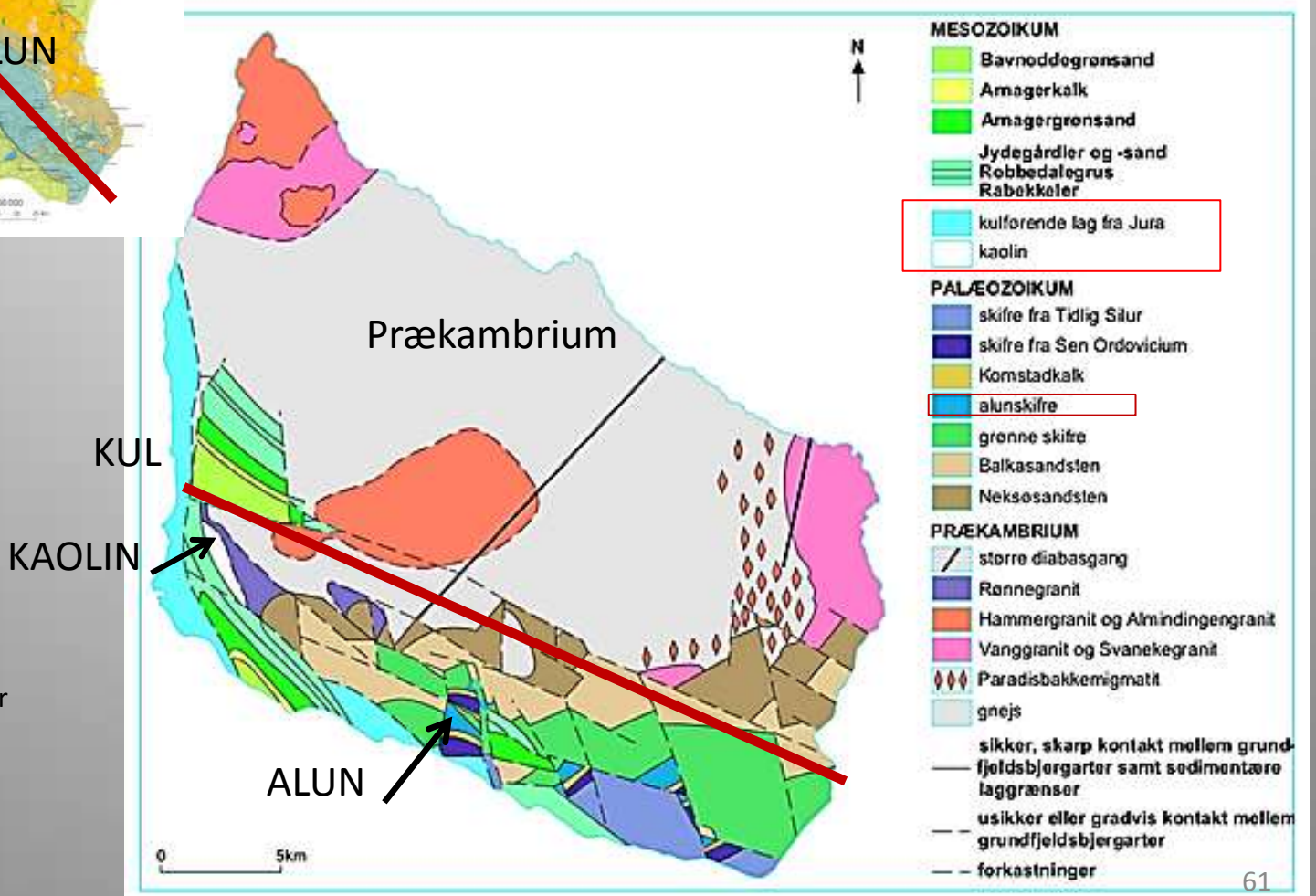

Tornquist-forkastningen
 300 mill. til nu – senest 1
 16.12.2008 og
 16.08.2014

Jura 130 millioner

KAMBRIUM
 550 millioner

BORNHOLM

Adress for Hasle Klinker og Chamottstenfabrik (Hasle Gropes a/s)

HÖGANÄS

Rabækkeværket

Stenhuggere

Stenhuggere på Bornholm 1850-1921.

ÅR	RØNNE		HAMMEREN		RESTEN AF ØEN		I ALT		Alt i Alt
	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	
1850	43	0	0	0	0	0	43	0	43
1855	55	0	0	0	0	0	55	0	55
1860	58	4	0	0	0	0	58	4	62
1870	41	6	13	8	40	11	94	25	119
1890	64	78	84	121	184	8	332	207	539
1921	127	40	104	50	39	2	270	92	362

Af de 192 svenskfødte stenhuggere der slog sig permanent ned på Bornholm, kom:

41 % fra Skåne

37 % fra Blekinge

13 % fra Småland

6% fra Halland

3 % fra Stockholmsområdet

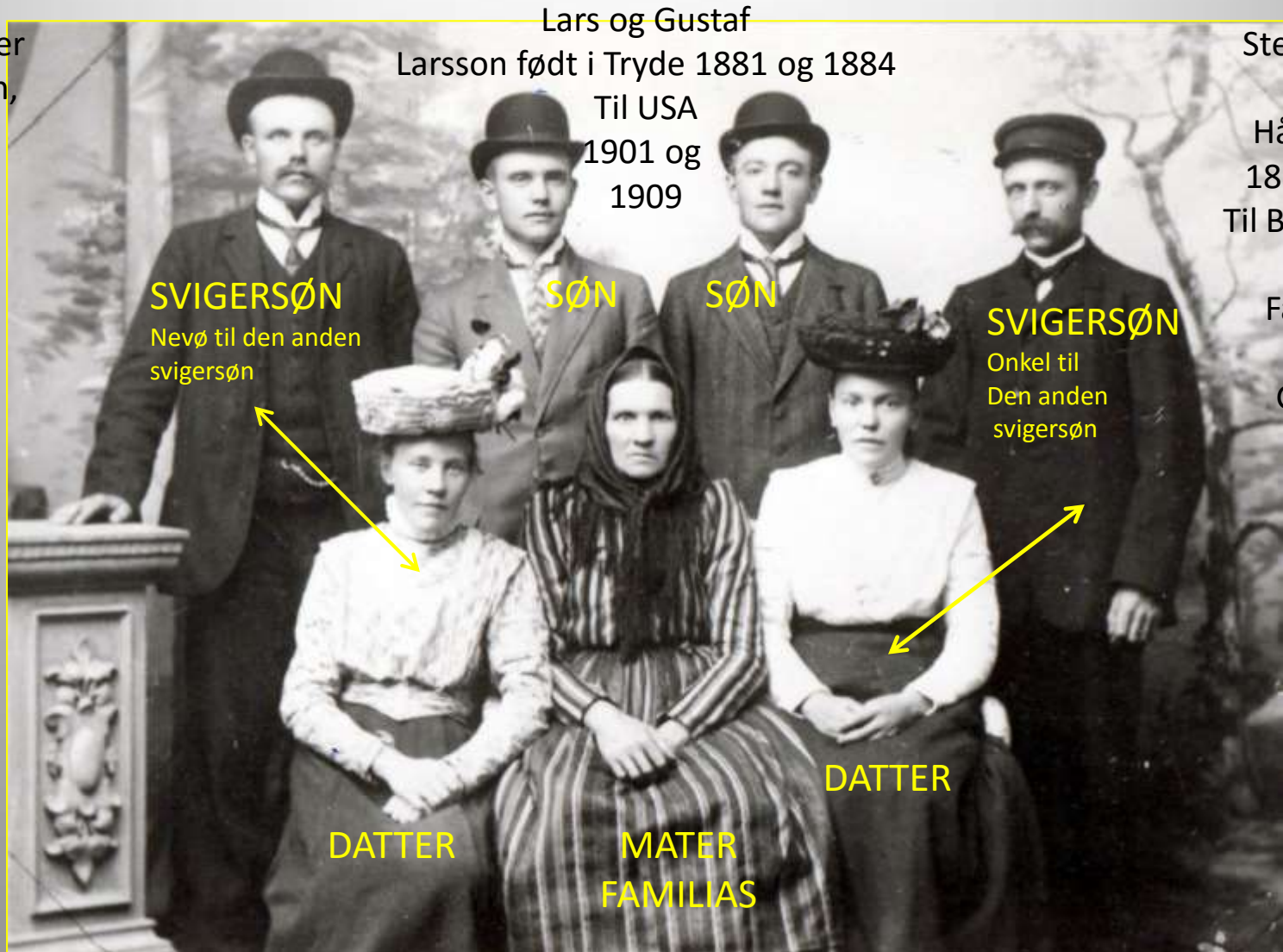
For Blekinge kan stenhuggerne genfindes i **stenhuggerregistret**
<http://www.blekingesf.se/vara-register/stenhuggarregistret>

Svensk-dansk familie i Rønne o. 1907, foto H. P. Jacobsen (Bornholms Museum)

Svensk mor omgivet af 4 børn – samt på fløjene 2 svigersønner

Stenværksejer
Ernst Nielsen,
Rønne
1885-1934
Far Niels
Håkansson
fra Löderup
1883
Gift Rønne
1907 med
Emma

Stenhugger
Per
Håkansson
1876-1941,
Til Bornholm
1899
Farbror til
Ernst
Gift 1899
Rønne
med
Ingrid
Larsson

Emma Larsson, gift Nielsen
Tryde 1877, Rønne 1968
Til Bornholm 1891

Karna Lassedotter,
gift Larsson
Tranås 1841- Tryde 1914

Ingrid Larsson, gift Håkansson
Vanstad 1874, Rønne 1955
Til Bornholm 1890

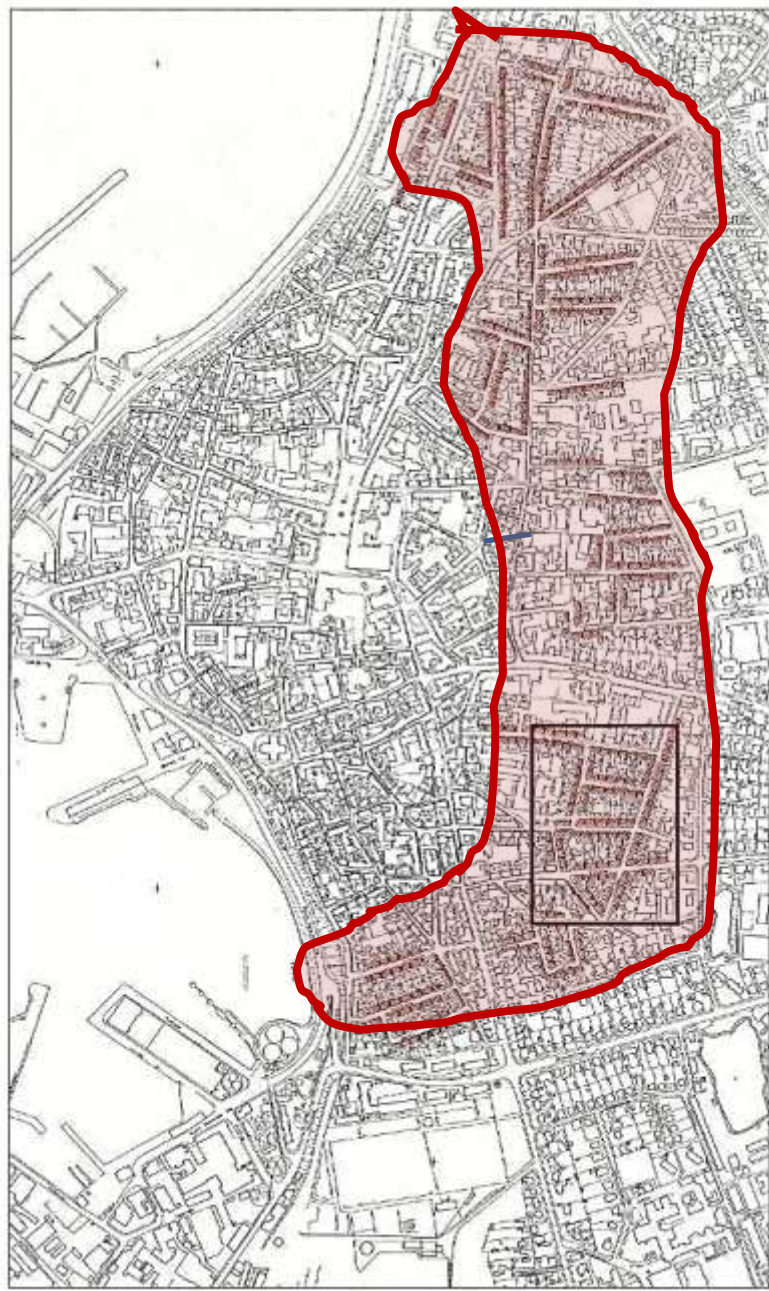

Arbejdsstyrken på Maskinfabrikken i Rønne o. 1900. I midten forrest direktør Herman Blem. De fleste arbejdere og smede er på fabrikken er svenskfødte. Jernbanebyggeriet fra år 1900 gav et vældigt opsving

Boliger

SVENSKER-
KVARTERET
I RØNNE
OMKRING 1900

Landemærket

Almegade

2/3 af de svenskfødte boede 1901 i egne huse
Typisk 4 fag/40 m²/ 2.000 kr. udbetaling 200 kr til to familier/ årsløn ca. 1.000 kr.

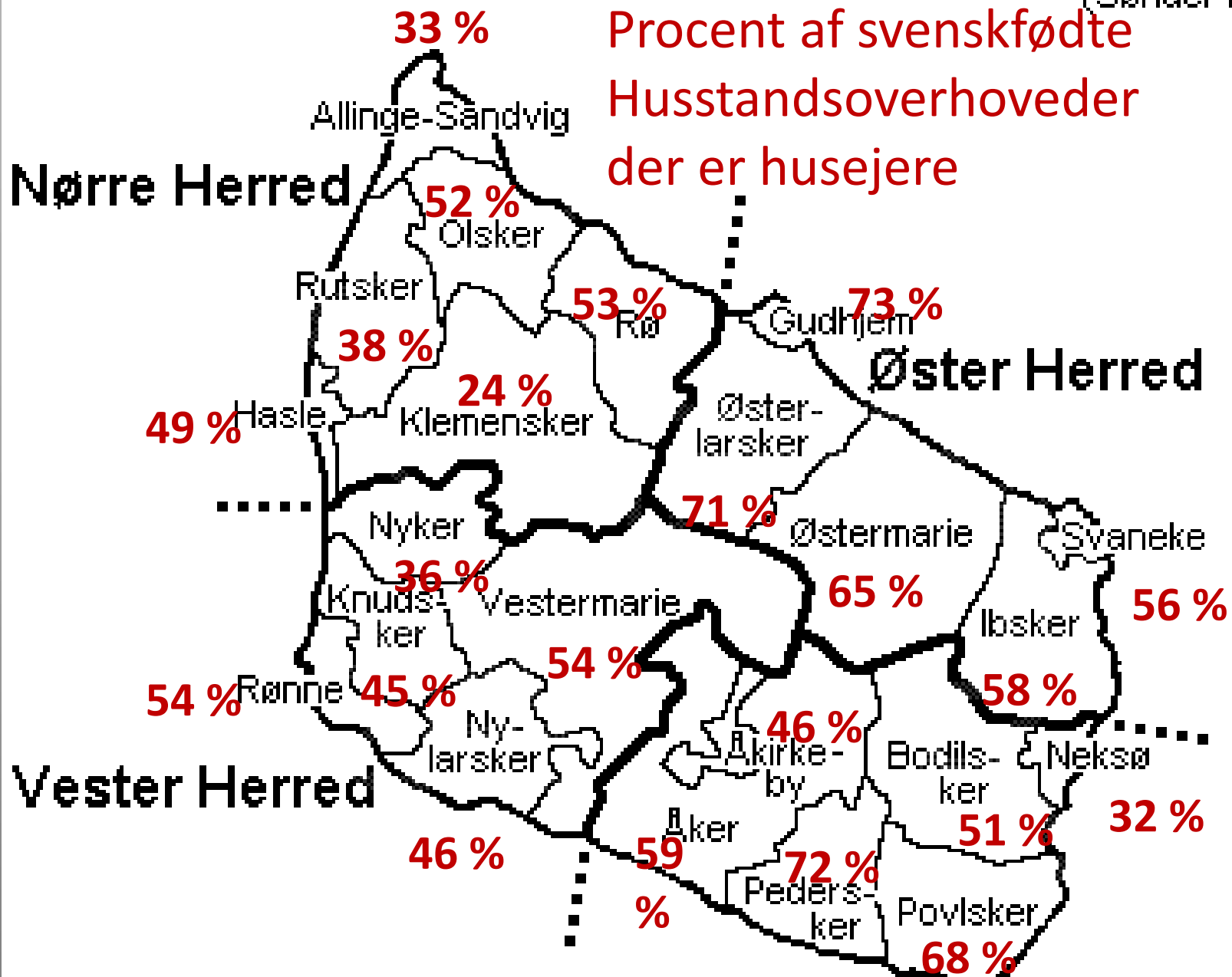

Stengade, Rønne, 1901
Der boede svenske
familier i 14 af husene

Christiansø
(Sønder Herred)

1901

Procent af svenskfødte
Husstandsoverhoveder
der er husejere

FØRSTE STORE INDVANDRINGSBØLGE TIL DANMARK NOGENSINDE – kraftigst på Bornholm

Hurtig og vellykket integration trods uvilje mod de ”fremmede”. Svenske unge mænd giftede sig med unge bornholmske piger, arbejdede sig op og blev accepteret.

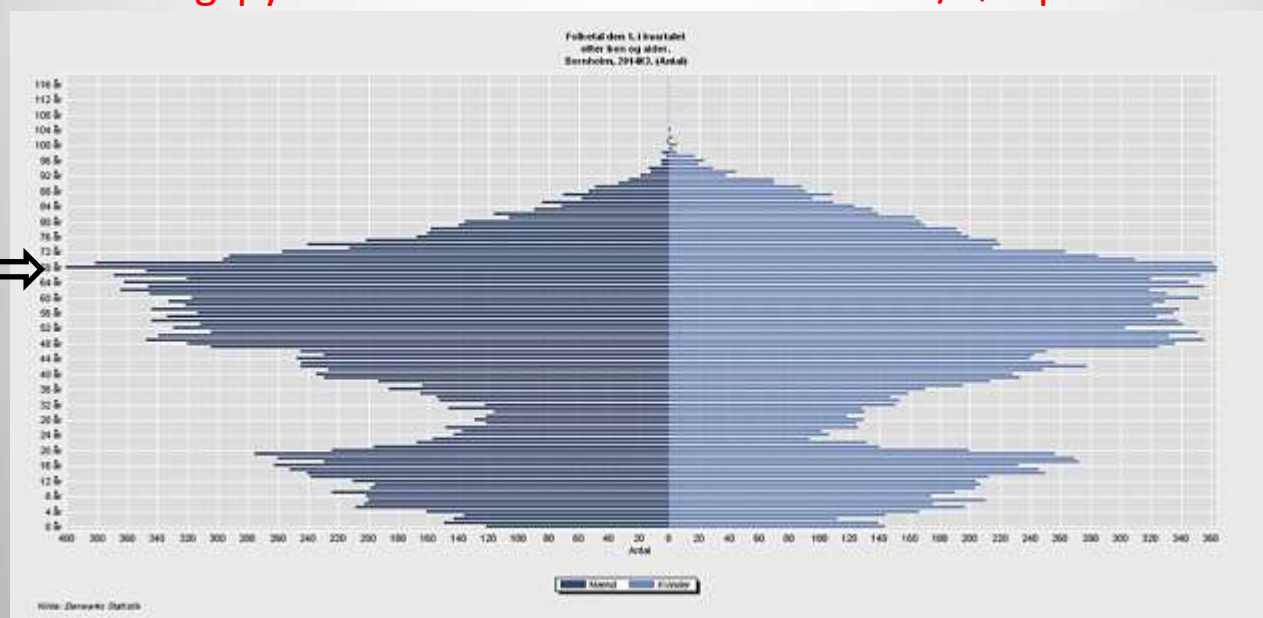
De var ”naboer”, havde (næsten) samme sprog og tro. De kunne forstå hinanden bedre end landsmænd vest for Storebælt eller nord om Småland

De blev en vellønnet og veluddannet arbejder- og håndværkerklasse, der blev selve forudsætningen for den industrielle udvikling på Vest-Bornholm i slutningen af 1800-tallet.

”udkantsproblemer” blev udsat. De problemer der ellers allerede fra omkring år 1900 ramte mange dele af Danmark, blev udsat med næsten hundrede år for Bornholms vedkommende.

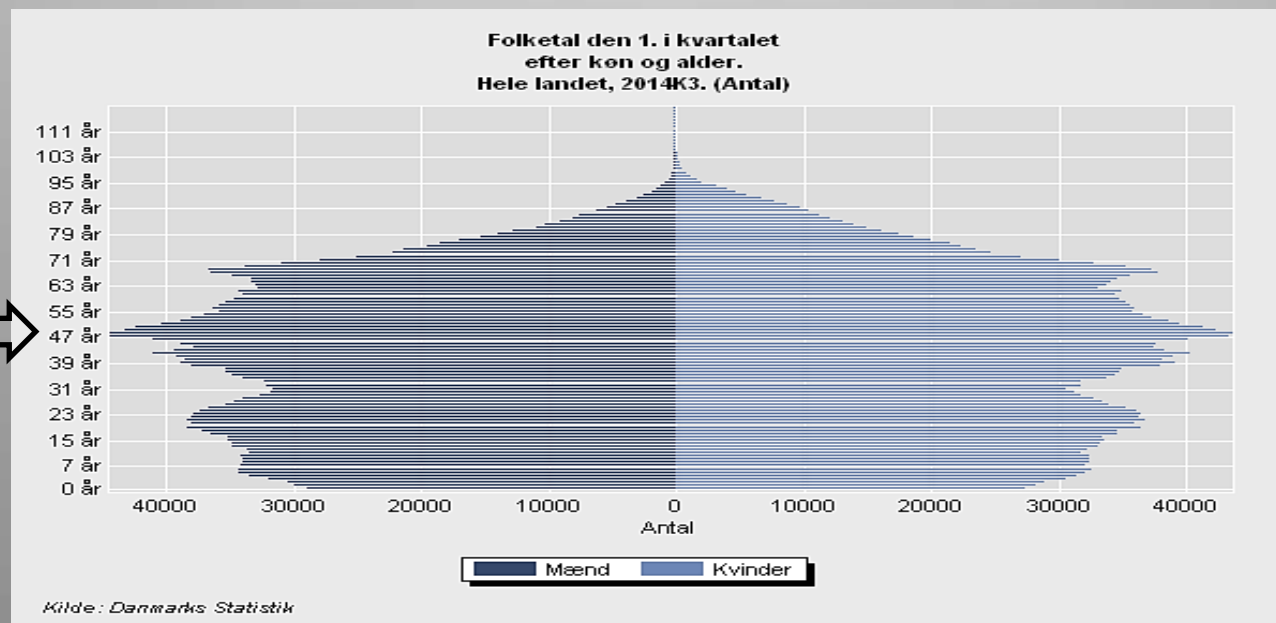
Befolkningspyramide for **BORNHOLM** Alder/køn pr. 1. oktober 2014

70 år →

Befolkningspyramide for **DANMARK** Alder/køn pr. 1. oktober 2014

47 år →

Henning Bender

Velkomst

Foredrag

Bøger og artikler

Books in English

Links

CV

Kontakt

Mag.art. historie, Kbhvn. Uni.1972
Stadsarkivar i Aalborg 1974-2008
Udvandrerarkivet 1989- 2008
*Retired Cityarchivist, Director of
The Danish Emigration Archives
and Research Director*

Afholder foredrag og skriver artikler og bøger om dansk oversøisk udvandring fra alle danske regioner/lokalområder, svensk indvandring til Danmark, samt foto- og industrihistorie med særligt fokus på 1840-1940 *Gives lectures and writes articles and books on the Danish overseas emigration, Swedish immigration to Denmark, as well as photo and industrial history with a special focus on the period 1840-1940.*

[http://
henningbender.dk](http://henningbender.dk)

hbender@mail.dk

Henning Bender
4041 3664
Kirsebærhaven 3,
Snogebæk.
3730 Nexø